Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (antroji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. gruodžio 17 d.*

„Institucinė teisė – Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklės – Parlamento narių išlaidų kompensavimo ir išmokų mokėjimo taisyklės – Papildomų savanoriškų pensijų kaupimo sistemos pakeitimas – Pranešimas dėl teisių į papildomą savanoriškai sukauptą pensiją nustatymo – Neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas – Įgytos teisės – Teisinis saugumas – Teisėti lūkesčiai – Teisė į nuosavybę – Proporcingumas – Parlamento narių nepriklausomumas – Vienodas požiūris – Prašymas pašalinti dokumentus iš bylos medžiagos“

Sujungtose bylose T-620/23–T-1023/23

Enrique Barón Crespo, gyvenantis Madride (Ispanija), ir kiti ieškovai, kurių pavardės nurodytos priede[1], atstovaujami advokatų J. Martínez Gimeno, X. Codina García-Andrade, F. Díaz-Grande Rojo ir S. Fernández Tourné,

ieškovai,

prieš

Europos Parlamentą, atstovaujamą N. Görlitz, M. Ecker, J.-C. Puffer ir C. Burgos,

atsakovą,

BENDRASIS TEISMAS (antroji išplėstinė kolegija),

kurį per pasitarimus sudarė kolegijos pirmininkė A. Marcoulli (pranešėja), teisėjai J. Schwarcz, L. Madise, W. Valasidis ir L. Spangsberg Grønfeldt,

posėdžio sekretorė P. Nuñez Ruiz, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį, visų pirma į 2023 m. lapkričio 30 d. sprendimą sujungti bylas T-620/23–T-1023/23, kad būtų priimtas sprendimas ar nutartis, kuriais užbaigiamas procesas,

įvykus 2025 m. birželio 19 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: ispanų.

[1] Kitų ieškovų sąrašas pridedamas tik prie šalims pateikiamos versijos.

Sprendimą

1 SESV 263 straipsniu grindžiamais ieškiniais ieškovai Enrique Barón Crespo ir kiti priede nurodyti fiziniai asmenys prašo panaikinti pirmąjį aktą dėl pensijos, kurią jie gauna pagal Europos Parlamento narių papildomų savanoriškų pensijų kaupimo sistemą (toliau – PSPKS), mokėjimo, kuriuo įgyvendinamas 2023 m. birželio 12 d. Parlamento biuro sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamos Europos Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklės (OL C 227, 2023, p. 5; toliau – 2023 m. sprendimas), taip pat vėlesnius aktus dėl jų mokėjimo.

I. Ginčo aplinkybės

2 Ieškovai yra buvę Parlamento nariai, PSPKS dalyviai, mokėję įmokas pagal šią sistemą, arba jų teisių perėmėjai. Pensijas pagal PSPKS jiems pradėta mokėti dar iki 2023 m. sprendimo priėmimo.

3 2023 m. sprendimo 1 straipsniu Europos Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklių, priimtų 2008 m. gegužės 19 d. ir liepos 9 d. Europos Parlamento biuro sprendimu (OL C 159, 2009, p. 1; toliau – Statuto įgyvendinimo taisyklės), 76 straipsnis buvo papildytas nauja 1a dalimi, taikytina nuo 2023 m. liepos 1 d.; joje nustatyta:

„Pensijų, į kurias buvę Parlamento nariai arba kiti gavėjai įgijo teises pagal [Parlamento narių išlaidų kompensavimo ir išmokų mokėjimo taisyklių] VII priedo 1, 3 ir 4 straipsnius iki 2023 m. liepos 1 d., sumos, kurios mokėtinos nuo tos dienos, sumažinamos ir koreguojamos taip:

a) pensijos suma, numatyta [Parlamento narių išlaidų kompensavimo ir išmokų mokėjimo taisyklių] VII priedo 2 straipsnio 1 dalyje, ir didžiausios bei mažiausios pensijos sumos pagal to priedo 2 straipsnio 2 dalį sumažinamos 50 proc.;

b) Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjo bazinis atlyginimas, apibrėžtas [Parlamento narių išlaidų kompensavimo ir išmokų mokėjimo taisyklių] VII priedo 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse, yra lygus baziniam atlyginimui, nustatytam 2023 m. birželio 30 d., ir po tos dienos neindeksuojamas.“

4 Parlamentas kiekvienam ieškovui perdavė pirmąjį aktą dėl pensijos, kuri jiems turėjo būti mokama pagal PSPKS, mokėjimo, kuriuo įgyvendinama taip iš dalies pakeista šio sprendimo 3 punkte nurodyta Europos Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklių nuostata, o vėliau – vėlesni aktai dėl mokėjimo (toliau – ginčijami sprendimai).

II. Šalių reikalavimai

5 Galutiniuose reikalavimuose ieškovai Bendrojo Teismo prašo:

– panaikinti ginčijamus sprendimus,

– priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas.

6 Parlamentas Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinius ir

– priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas.

III. Dėl teisės

A. Pirminės pastabos dėl PSPKS

7 Kol dar nebuvo įvesta visiems Parlamento nariams vienoda pensijų kaupimo sistema, pensijas reglamentavo Parlamento narių išlaidų kompensavimo ir išmokų mokėjimo taisyklės (toliau – IKIM taisyklės). Pensiją Parlamento nariams mokėdavo ta valstybė narė, kurioje jie buvo išrinkti. Vis dėlto IKIM taisyklių III priedo 1 straipsnio 2 dalyje buvo nustatyta, kad, jei pagal nacionalinę sistemą nebuvo numatyta pensija arba jei numatytos pensijos dydis ir (arba) sąlygos neatitiko tos valstybės narės parlamento nariams taikomų pensijų dydžio ir (arba) sąlygų, Europos Parlamento nariai galėjo gauti senatvės pensiją arba senatvės pensijos priedą iš Sąjungos biudžeto, kurios dydis ir sąlygos buvo tokios pačios kaip jų valstybės narės žemųjų parlamento narių senatvės pensijos.

8 Neatsižvelgiant į šio sprendimo 7 punkte aprašytą pensiją, dėl didelių nacionalinių pensijų kaupimo sistemų skirtumų buvo sukurta laikina papildomų pensijų kaupimo sistema, kurioje nustatytomis sąlygomis gali dalyvauti visi Parlamento nariai. Taigi 1990 m. birželio 12 d. Parlamento biuras (toliau – Biuras) priėmė PSPKS taisykles; jos buvo įtrauktos į IKIM taisyklių VII priedą. Pagal šio priedo 1 straipsnį PSPKS tikslas buvo užtikrinti, kad asmenys, pasirinkę joje dalyvauti, kol bus priimtas bendras statutas, gautų papildomą pensiją iki gyvos galvos. Įmokos ir pensijos buvo skaičiuojamos nuo 40 % Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjo bazinio atlyginimo. PSPKS buvo finansuojama taip: trečdalį jos įmokų mokėjo Parlamento nariai, o likusius du trečdalius – Parlamentas. Ji buvo sudaryta pagal investicinio pensijų kaupimo modelį, iš pradžių pagrįstą aktuarine pusiausvyra, visų pirma reiškiančia, kad metinės Parlamento nario įmokos turi atitikti trečdalį per tuos pačius metus įgytų teisių į pensiją, Parlamento įmokoms padengiant likusius du trečdalius šių teisių (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 18 d. Sprendimo *Purvis / Parlamentas*, T-439/09, EU:T:2011:600, 45 punktą).

9 Parlamento kvestoriai įsteigė papildomų pensijų kaupimo fondą – ne pelno asociaciją „Europos Parlamento narių pensijų fondas (pranc. *Fonds de pension – députés au Parlement européen*; toliau – Fondas). Jam pavesta administruoti Parlamento ir jo narių mokamas įmokas, valdyti šį turtą ir papildomų pensijų mokėjimą. Savo ruožtu Fondas 1994 m. kovo mėn. pagal Liuksemburgo teisę įsteigė investicinę kintamojo kapitalo bendrovę *Fonds de pension – Députés au Parlement européen, Société d'Investissement à Capital Variable* (toliau – SICAV), kuri valdė Fondo investicijas.

10 Parlamento narių statutas, patvirtintas 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento sprendimu dėl Europos Parlamento narių statuto priėmimo (2005/684/EB, Euratom) (OL L 262, 2005, p. 1; toliau – Statutas), įsigaliojo 2009 m. liepos 14 d., t. y. pirmąją septintosios kadencijos Parlamento dieną. Statutu nustatyta galutinė Parlamento narių pensijų kaupimo sistema. Tarp pereinamojo laikotarpio nuostatų Statuto 27 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, numatyta, kad Parlamento įkurtas Fondas išliks po 2009 m. liepos 14 d. ir bus skirtas Parlamento nariams arba buvusiems Parlamento nariams, įgijusiems ar įgyjantiems su šiuo fondu susijusių teisių. Pagal Statuto 27 straipsnio 2 dalį visos įgytos ir įgyjamos teisės yra išsaugomos, o dėl naujų teisių įgijimo Parlamentas gali nustatyti išankstinius reikalavimus ir sąlygas. Be to, pagal Statuto 27 straipsnio 3 ir 4 dalis PSPKS jau dalyvaujantys Parlamento nariai nebegali įgyti naujų teisių Fonde (išskyrus šio sprendimo 11 punkte numatytas išimtis); Fondo dalyviais negali būti Parlamento nariai, pirmą kartą išrinkti nuo 2009 m.

11 Pagal Statuto įgyvendinimo taisyklių 73 ir 74 straipsnius jos įsigaliojo 2009 m. liepos 14 d., ir, išskyrus pereinamojo laikotarpio nuostatose nurodytus atvejus, tą dieną IKIM taisyklės neteko galios. Statuto įsigaliojimo dieną taikytinos redakcijos Statuto įgyvendinimo taisyklių 76 straipsnyje, prie kitų pereinamojo laikotarpio nuostatų, buvo nustatyta:

„1. Papildoma (savanoriška) senatvės pensija, kuri buvo skirta vadovaujantis IKIM taisyklių VII priedu, ir toliau mokama remiantis šiuo priedu asmenims, kurie gaudavo šią pensiją iki Statuto įsigaliojimo dienos.

2. Išlieka teisės į pensiją, pagal minėtąjį VII priedą įgytos iki Statuto įsigaliojimo dienos. Ši pensija mokama pagal šiame priede numatytą tvarką.

3. Įsigaliojus Statutui, toliau gali kaupti naują pensiją remiantis minėtuoju VII priedu 2009 m. išrinkti Parlamento nariai:

a) kurie buvo ankstesnės kadencijos nariai; ir

b) kurie jau įgijo arba buvo beįgyją teises į papildomą pensiją; ir

c) kurių atžvilgiu valstybė narė, kurioje jie išrinkti, priėmė, vadovaudamasi Statuto 29 straipsniu, kitokias nuostatas nei Statute įtvirtintos nuostatos, arba kurie pagal Statuto 25 straipsnį patys pasirinko savo šalies sistemą; ir

d) kurie neturi teisės gauti šalies arba ES pensijos, susijusios su jų, kaip Europos Parlamento narių, įgaliojimų vykdymu.

4. Parlamento narių įmokos į [Fondą] mokamos iš jų privačių lėšų.“

12 Taigi įsigaliojus Statutui ir jo įgyvendinimo taisyklėms, įmokų mokėjimas į Fondą buvo nutrauktas, išskyrus minėtų taisyklių 76 straipsnio 3 dalyje numatytos išimties taikymą.

13 PSPKS veiklą nustatančios nuostatos buvo ne kartą keičiamos, siekiant atsižvelgti į Fondui kilusius finansinius sunkumus (juos dar labiau padidino 2007–2008 m. finansų krizė), taip pat į tai, kad įsigaliojus Statutui ir jo įgyvendinimo taisyklėms buvo nutrauktas įmokų mokėjimas į Fondą, išskyrus tam tikras išimtis (žr. šio sprendimo 12 punktą).

14 Taip Parlamento narių įmokų tarifas buvo kelis kartus padidintas, nuo 1996 m. iki 1998 m. iš įmokų mokėtojų ir Parlamento gauta išimtinė įmoka Fondo deficitui padengti, padidintas amžius, kurio sulaukus galima gauti papildomą pensiją, 2009 m. panaikinta galimybė anksčiau (t. y. sulaukus 50 metų) išeiti į pensiją ir gauti vienkartinės išmokos formos pensiją, taip pat įvestas 5 % mokestis visoms pensijų išmokoms, į kurias teisės yra įgytos 2019 m. sausio 1 d.

15 Be kita ko, 2023 m. sprendimu Parlamentas padidino pensinį amžių nuo 65 iki 67 metų ir perpus sumažino ne tik nuo papildomų pensijų sumos, teisės į kurią įgytos 2023 m. liepos 1 d., bet ir pensijų sumą, teisės į kurias įgytos iki tos dienos, kiek tai susiję su sumomis, teisės į kurias įgytos nuo tos dienos. Jis nusprendė perpus sumažinti nuo 2023 m. liepos 1 d. pagal PSPKS mokėtinas sumas, neatsižvelgiant į tai, ar išmokų gavėjai teises į pensiją įgijo prieš priimant 2023 m. sprendimą, ar po jo. Tuo sprendimu taip pat panaikintas pensijų dydžio indeksavimas, iki tol atliktas atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjo bazinį atlyginimą.

16 2023 m. sprendime nustatytos griežtos priemonės pateisinamos „itin sunkia“ Fondo padėtimi, t. y. tuo, kad jo turto vertė 2022 m. pabaigoje sudarė 52,8 mln. EUR, o preliminari metinė mokėtinų pensijų suma iki 2030 m. sieks 22–23 mln. EUR. Jame pažymima, kad Fondo turtas gali būti išnaudotas jau 2024 m. ir bus išnaudotas 2025 m., taigi numatomas nefinansuojamas aktuarinis deficitas iš viso sudarys apie 310 mln. EUR. Remiantis 2023 m. sprendimu, priimtomis priemonėmis siekiama išsaugoti Fondą trumpuoju laikotarpiu, pratęsiant jo gyvavimo trukmę iki 2027 m., taip pat apsaugoti ES mokesčių mokėtojų interesus, nes Fondo deficitas bus sumažintas iki 86 mln. EUR.

B. Dėl Parlamento prašymo iš bylos medžiagos pašalinti du dokumentus

17 Parlamentas prašo iš bylos medžiagos pašalinti dvi jo Teisės tarnybos nuomones, pridėtas prie ieškinių. Jo teigimu, tai yra konfidencialūs vidaus dokumentai, kurių Parlamentas neleido atskleisti.

18 Ieškovai nesutinka su Parlamento prašymu. Jie tvirtina, kad abi pateiktos nuomonės yra itin informatyvios. Jie priduria, kad 2005 m. nuomonė yra sudedamoji Biurui perduotos Fondo valdybos ataskaitos dalis, o dėl 2018 m. nuomonės pažymi, kad Parlamento nariai turi teisę susipažinti su visais Parlamento ar komiteto turimais dokumentais, ir jiems nebuvo atsisakyta leisti susipažinti su šia nuomone.

19 Pirmiausia reikėtų priminti, kad procesinio lygiateisiškumo principas, kylantis iš pačios „teisingo bylos nagrinėjimo“ sąvokos ir garantuojamas, be kita ko, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnyje, reiškia pareigą kiekvienai šaliai suteikti pagrįstą galimybę pateikti savo poziciją, įskaitant įrodymus, tokiomis sąlygomis, dėl kurių ji neatsidurtų akivaizdžiai nepalankesnėje padėtyje nei priešinga šalis. Kita vertus, Sąjungos teisėje taikomas laisvo įrodymų vertinimo principas, iš kurio matyti, kad laiku pateikto įrodymo priimtinumą Sąjungos teisme galima ginčyti tik remiantis tuo, kad jis gautas neteisėtai (žr. 2022 m. liepos 12 d. Sprendimo *Nord Stream 2 / Parlamentas ir Taryba*, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 128 ir 129 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

20 Kai šalis pateikė neteisėtai surinktus įrodymus, kaip antai 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 331) išvardytus vidaus dokumentus, reikia palyginti atitinkamų proceso šalių interesus, susijusius su jų teise į teisingą bylos nagrinėjimą, atsižvelgiant į interesus, saugomus taisyklėmis, kurios pažeistos arba kurios apeitos renkant tokius įrodymus. Sąjungos teismas turi įvertinti, viena vertus, šiuos įrodymus pateikusio ieškovo interesus, atsižvelgdamas, be kita ko, į tų įrodymų naudą vertinant jam pareikšto ieškinio pagrįstumą, ir, kita vertus, į priešingos šalies interesus, kuriems konkrečiai ir realiai galėtų kilti grėsmė, jeigu tie įrodymai būtų palikti bylos medžiagoje (2022 m. liepos 12 d. Sprendimo *Nord Stream 2 / Parlamentas ir Taryba*, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 130 ir 131 punktai).

21 Be to, kaip matyti iš suformuotos jurisprudencijos, pripažinimas, kad tokie vidaus dokumentai gali būti pateikiami nagrinėjant bylą Sąjungos teisme, jeigu atitinkama institucija neleido ar tas teismas neįpareigojo pateikti tokio dokumento, prieštarautų viešajam interesui, pagal kurį reikalaujama, kad institucijos galėtų gauti savo teisės tarnybos nuomones, pateikiamas visiškai nepriklausomai. Iš tiesų, pateikdamas tokią teisinę nuomonę be leidimo, ieškovas, vykstant procesui dėl ginčijamo akto galiojimo, priverčia atitinkamą instituciją reaguoti į jos teisės tarnybos nuomonę, pateiktą rengiant šį aktą. Iš esmės, pripažinus, kad šis ieškovas gali prie bylos medžiagos pridėti

institucijos teisinę nuomonę, kuriai atskleisti ši institucija nedavė leidimo, pažeidžiami teisingo bylos nagrinėjimo reikalavimai (žr. 2022 m. liepos 12 d. Sprendimo *Nord Stream 2 / Parlamentas ir Taryba*, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 136 ir 137 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

22 Vis dėlto jau yra nuspręsta, kad išimtiniais atvejais skaidrumo principas gali pateisinti tai, kad, vykstant teismo procesui, būtų atskleistas institucijos dokumentas, su kuriuo visuomenei nebuvo leista susipažinti ir kuriame pateikiama teisinė nuomonė, susijusi su teisėkūros procedūra, kuriai taikomas didesnio skaidrumo reikalavimas (žr. 2022 m. liepos 12 d. Sprendimo *Nord Stream 2 / Parlamentas ir Taryba*, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 138 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

23 Nagrinėjamu atveju, pirma, abu aptariami dokumentai yra Parlamento teisės tarnybos nuomonės. 2005 m. vasario 15 d. nuomonė, skirta už Parlamento narių ekonominius reikalus atsakingam pirmininkaujančiam kvestoriui, yra susijusi su Biuro įgaliojimais iš dalies keisti IKIM taisykles. 2018 m. gruodžio 3 d. teisinė pažyma skirta galimam Fondo likvidavimui. Šių dokumentų antraštėje nurodyta, kad tai yra konfidencialios teisinės nuomonės. Todėl ginčijami dokumentai neabejotinai yra teisinės nuomonės, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalį.

24 Antra, neginčijama, kad ieškovai neprašė Parlamento leisti pateikti aptariamas teisines nuomones Bendrajame Teisme, kad šis neįpareigojo jų pateikti kartu su šiais ieškiniais ir kad Parlamentas jų neatskleidė pagal prašymą leisti visuomenei susipažinti su institucijų dokumentais, remiantis Reglamento Nr. 1049/2001 nuostatomis. Todėl reikia pripažinti, kad šie dokumentai buvo pateikti neteisėtai. Šiuo klausimu pažymėtina, kad pagal šios institucijos Darbo tvarkos taisykles Parlamento nariai turi teisę susipažinti su visais jo turimais dokumentais, tačiau neturi teisės be Parlamento leidimo pateikti teismui konfidencialių dokumentų. Be to, ieškovų nurodytos aplinkybės, kad 2005 m. vasario 15 d. teisinė nuomonė buvo iš dalies pakartota įvairiuose Parlamento vidaus dokumentuose ir kad ji yra pridėta prie Biurui skirtos Fondo valdybos ataskaitos, niekaip nesusijusios su Parlamento atsisakymu atskleisti ją ieškovams.

25 Trečia, nors aptariamos teisinės nuomonės parengtos Parlamente, jos susijusios ne su teisėkūros procesu, o su Fondo sistema, o jos Parlamentas, kaip teisės aktų leidėjas, nereglamentuoja.

26 Tokiomis aplinkybėmis, jei aptariamos teisinės nuomonės nebūtų pašalintos iš bylos medžiagos, tai pažeistų Parlamento teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir jo interesą gauti atviras, objektyvias ir išsamias nuomones. Be to, vien ieškovų intereso (kad ir koks teisėtas jis būtų) pagrįsti savo argumentus šiomis nuomonėmis nepakanka tokiam Parlamento teisių ir interesų pažeidimui pateisinti, juo labiau kad šių argumentų pagrįstumas, vadinasi, ir galimybė laimėti bylą, nepriklauso nuo šių nuomonių pateikimo. Taigi nagrinėjamu atveju darytina išvada, kad palyginus interesus, kaip priminta šio sprendimo 20 punkte, viršesne pripažintina Parlamento teisių ir interesų apsauga (šiuo klausimu žr. 2022 m. liepos 12 d. Sprendimo *Nord Stream 2 / Parlamentas ir Taryba*, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 141 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

27 Vadinasi, Parlamento prašymas iš bylos medžiagos pašalinti 2005 m. vasario 15 d. ir 2018 m. gruodžio 3 d. teisines nuomones yra tenkintinas. Taigi Bendrasis Teismas į abu šiuos dokumentus neatsižvelgs.

C. Dėl prašymo taikyti proceso organizavimo priemones

28 Ieškovai Bendrojo Teismo prašo taikyti proceso organizavimo priemones, kad Parlamentas pateiktų, pirma, visus dokumentus, susijusius su 2023 m. sprendimo priėmimu, įskaitant tam skirtas ataskaitas ir visų posėdžių protokolus; antra, visas Parlamento technines ir aktuarines ataskaitas, susijusias su PSPKS, jeigu tai dar nėra padaryta, ir, trečia, numatomas finansines ir aktuarines PSPKS išlaidas nuo jos įsigaliojimo, taip pat jos metinio biudžeto išlaidas.

29 Bendrasis Teismas, remdamasis Procedūros reglamento 89 straipsnio 3 dalies d punktu, ėmėsi proceso organizavimo priemonių ir paprašė Parlamento pateikti 2023 m. sprendimo 2 konstatuojamojoje dalyje nurodytus 2023 m. balandžio 17 d. ir gegužės 22 d. Biuro posėdžių protokolus, taip pat tuose protokoluose nurodytus 2023 m. balandžio 12 d. ir gegužės 12 d. Parlamento generalinio sekretoriaus raštus su priedais. Šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas konstatuoja, kad Parlamento pateiktuose dokumentuose yra pakankamai informacijos, todėl nereikia įpareigoti pateikti ieškovų prašomos kitos informacijos ir dokumentų.

D. Dėl esmės

30 Ieškovai teigia, kad ginčijami sprendimai yra neteisėti, nes grindžiami 2023 m. sprendimu; pastarasis taip pat neteisėtas tiek, kiek jame numatyta perpus sumažinti pagal PSPKS mokėtinų pensijų dydį ir daugiau jo nebeindeksuoti (toliau – dvi nagrinėjamos priemonės).

31 Vienintelį ieškovų pagrindą, susijusį su 2023 m. sprendimo neteisėtumu grindžiamu prieštaravimu, sudaro penkios dalys; pirma grindžiama Statuto 27 straipsnio 2 dalies ir Parlamento darbo tvarkos taisyklių pažeidimu, antra – teisinio saugumo ir įgytų teisių apsaugos principų pažeidimu, trečia – teisės į nuosavybę esmės ir Parlamento narių nepriklausomumo užtikrinimo bei vienodo požiūrio principų pažeidimu, ketvirta – proporcingumo principo pažeidimu ir penkta dalis – teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu.

32 Bendrasis Teismas mano, kad tikslinga sujungti ne tik antrą ir penktą, bet ir trečią ir ketvirtą dalis tiek, kiek jos grindžiamos, pirma, teisės į nuosavybę pažeidimu ir, antra, parlamento narių nepriklausomumo užtikrinimo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu.

1. Dėl pirmos dalies, susijusios su 2023 m. sprendimo neteisėtumu grindžiamu prieštaravimu, nes juo pažeidžiama Statuto 27 straipsnio 2 dalis ir Parlamento darbo tvarkos taisyklės

33 Ieškovai teigia, kad 2023 m. sprendimas yra neteisėtas, nes turi įtakos pagal PSPKS jau įgytoms teisėms į pensiją, o tai pažeidžia Statuto 27 straipsnio 2 dalį. Jie tvirtina, kad ši nuostata buvo sukurta kaip „atotrūkio pašalinimo“ arba „apsaugos“ sąlyga, kuri iš esmės neleido keisti pagal PSPKS iki Statuto įsigaliojimo įgytų arba įgyjamų teisių; priešingai, Parlamento narių, vis dar mokančių įmokas į PSPKS, teises keisti buvo galima. Tokį aiškinimą patvirtina šios nuostatos rengėjų pareiškimai, taip pat Statuto įgyvendinimo taisyklių 76 straipsnis. Ieškovai taip pat ginčija jurisprudencijoje pateiktą Statuto 27 straipsnio 2 dalies aiškinimą; bet kuriuo atveju jis netaikytinas šiose bylose, nes teises į pensiją pagal PSPKS jie įgijo iki 2023 m. sprendimo priėmimo. Tuo remdamiesi jie daro išvadą, kad priimdamas šį sprendimą Biuras viršijo savo įgaliojimus pagal Parlamento darbo tvarkos taisyklių 25 straipsnio 2 dalį ir kad tokia įtaka pagal PSPKS įgytoms teisėms galima tik iš dalies pakeitus Statutą.

34 Parlamentas nesutinka su ieškovų argumentais.

35 Šiuo klausimu Statuto II antraštinėje dalyje „Pereinamojo laikotarpio nuostatos“ esančiame 27 straipsnyje nustatyta:

„1. Įsigaliojus šiam Statutui, Europos Parlamento įkurtas savanoriškas pensijų [kaupimo] fondas išliks ir bus skirtas Parlamento nariams arba buvusiems Parlamento nariams, turintiems ar turėsiantiems su šiuo fondu susijusių teisių [įgijusiems ar įgyjantiems šiame fonde teisių].

2. Turimos ir turėsimos teisės yra visiškai išsaugomos. Parlamentas gali nustatyti naujų turimų ar turėsimų teisių įgijimo reikalavimus ir sąlygas. [Visos įgytos arba įgyjamos teisės yra išsaugomos. Dėl naujų teisių įgijimo Parlamentas gali nustatyti išankstinius reikalavimus ir sąlygas.]

3. Parlamento nariai, gaunantys [Statute] numatytą atlyginimą, nebegali įgyti naujų turimų ar turėsimų teisių, susijusių su savanorišku pensijų fondu. [Parlamento nariai, gaunantys [Statute nustatytą] išmoką, nebegali įgyti naujų teisių savanoriškų senatvės pensijų kaupimo fonde.]

4. Fonde negali dalyvauti Parlamento nariai, kurie į Parlamentą pirmą kartą išrinkti po to, kai šis statutas buvo pradėtas taikyti [Prie fondo negali prisijungti Parlamento nariai, kurie įsigaliojus šiam Statutui į Parlamentą išrinkti pirmą kartą].“

36 Ieškovai iš esmės teigia, kad pagal Statuto 27 straipsnio 2 dalies pirmą sakinį draudžiama mažinti buvusių Parlamento narių, teises į pensiją įgijusių iki 2023 m. sprendimo priėmimo, pensijos dydį.

37 Pirma, reikia priminti, kad laikoma, jog teisė įgyta, kai jos atsiradimą nulėmęs faktas atsirado prieš pakeičiant teisės aktus. Kalbant konkrečiai apie teisę gauti senatvės pensiją, pažymėtina, kad iš principo ji įgyjama tuo momentu, kai įvyksta ją nulemiantis faktas, t. y. tuo momentu, kai atsiranda prievolė pensiją apskaičiuoti (žr. 2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Coppo Gavazzi ir kt. / Parlamentas*, C-725/20 P, EU:C:2024:766, 124 ir 125 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

38 Nagrinėjamu atveju neginčijama: kadangi prievolė apskaičiuoti pensiją ieškovams atsirado dar iki 2023 m. sprendimo priėmimo, visi jie buvo įgiję teises į ją.

39 Antra, taip pat reikia priminti, kad Sąjungos teisėje nėra principo, pagal kurį įgytos (ar juo labiau – įgyjamos) teisės niekaip negalėtų būti keičiamos ar sumažinta jų apimtis. Taigi tam tikromis sąlygomis, suderinus atitinkamus interesus, tokias teises galima pakeisti (2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Grossetête / Parlamentas*, C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187, 89 punktas).

40 Trečia, pažodinis Statuto 27 straipsnio 2 dalies pirmo sakinio aiškinimas nebūtinai leidžia daryti išvadą, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė „įšaldyti“ pensijos, į kurią teisę galėjo įgyti buvęs Parlamento narys, dydį (pagal analogiją žr. 2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Grossetête / Parlamentas*, C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187, 91 punktą). Dėl Statuto 27 straipsnio 2 dalies kontekstinio aiškinimo reikėtų priminti, kad tai yra viena iš jo pereinamojo laikotarpio nuostatų. Atsižvelgiant į tai, šis straipsnis atspindi Sąjungos teisės aktų leidėjo valią nustatyti Parlamento narių bendros Statute numatytos pensijos sistemos ir nacionalinių sistemų, taip pat PSPKS santykį, kartu užtikrinant perėjimą prie Statute įtvirtintos sistemos (šiuo klausimu žr. 2021 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Ashworth ir kt. / Parlamentas*, T-720/19–T-725/19, nepaskelbtas Rink, EU:T:2021:580, 79 punktą). Dėl šio straipsnio tikslo jau buvo nustatyta, kad

Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė apibrėžti PSPKS taikymo asmenims sritį, išsaugant iš jos mokamas pensijas Parlamento nariams, kurie jau buvo jos dalyviai, skirtingai nei Parlamento nariams, išrinktiems pirmą kartą po Statuto įsigaliojimo ir nebegalėjusiems joje dalyvauti (šiuo klausimu žr. 2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Grossetête / Parlamentas*, C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187, 91 ir 92 punktus). Kita vertus, Statuto 27 straipsnio 2 dalis nereiškia, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas ketino nustatyti esmines PSPKS sąlygas, visų pirma uždrausti bet kokius vėlesnius šios sistemos sąlygų pakeitimus, taip pat ir tuos, kurie turi įtakos pensijos, į kurią teisę galėjo įgyti buvęs Parlamento narys, dydžiui (šiuo klausimu žr. 2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Grossetête / Parlamentas*, C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187, 91 ir 93 punktus).

41 Darytina išvada, kad Statuto 27 straipsnio 2 dalies pirmo sakinio negalima aiškinti taip, kad pagal jį draudžiama sumažinti ieškovams pagal PSPKS mokėtinų pensijų dydį. Taigi ieškovai nepagrįstai teigia, kad priimdamas 2023 m. sprendimą Biuras viršijo savo įgaliojimus, nes taip pažeidė Statutą.

42 Šios išvados negali paneigti kiti ieškovo pateikti argumentai.

43 Taigi, pirma, priešingai, nei teigia ieškovai, aplinkybė, kad bylose, kuriose priimti šio sprendimo 40 punkte minėti sprendimai, suinteresuotieji asmenys turėjo ne įgytas, o tik įgyjamas teises į pensiją, neturi įtakos Bendrojo Teismo pateikto ir Teisingumo Teismo patvirtinto Statuto 27 straipsnio 2 dalies pirmo sakinio išaiškinimo taikymui šiose bylose. Iš tiesų šioje nuostatoje vienodai vertinamos įgytos ir įgyjamos teisės; jos skiriasi nuo Statuto 27 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje numatytų naujų teisių. Darytina išvada, kad Sąjungos teismų pateiktas aiškinimas, pagal kurį Statuto 27 straipsnio 2 dalies pirmu sakiniu siekiama apibrėžti PSPKS taikymo asmenims sritį, o ne nustatyti esmines jos sąlygas, taikomas tiek teises jau įgijusiems, tiek jas dar tik įgyjantiems Parlamento nariams.

44 Antra, pradinės redakcijos Statuto įgyvendinimo taisyklių 76 straipsnio 1 dalies (žr. šio sprendimo 11 punktą), pagal kurią „pensija, kuri buvo skirta vadovaujantis [PSPKS], ir toliau mokama <...>“, negalima aiškinti kaip pensijos dydžio įšaldymo. Ši nuostata susijusi su pagal PSPKS mokamų pensijų mokėjimo sąlygomis. Pagal Parlamento darbo tvarkos taisyklių 25 straipsnio 3 dalį šios sąlygos priklauso bendrajai Biuro kompetencijai, todėl pastarasis gali jas iš dalies keisti (šiuo klausimu žr. 2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Grossetête / Parlamentas*, C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187, 73 ir 74 punktus).

45 Trečia, ieškovai remiasi buvusių Parlamento narių, dalyvavusių derybose dėl Statuto ir jo įgyvendinimo taisyklių, taip pat juos priimant, pareiškimais. Jie tvirtina, kad šie pareiškimai atskleidžia tikrą Statuto 27 straipsnio ir jo įgyvendinimo taisyklių 76 straipsnio aiškinimą, nes šiomis nuostatomis užtikrinama, kad mokamų pensijų arba pensijų, kurios bus mokamos, dydis bus išsaugotas. Ieškovai pridūrė, kad didžioji dauguma Parlamento narių, balsavusių už Statutą, buvo PSPKS dalyviai ir kad jei tokios garantijos nebūtų buvę, jie nebūtų jo priėmę.

46 Iš pradžių reikėtų pažymėti, kad, kaip teigia Parlamentas, nesant parengiamųjų darbų, iš kurių aiškiai matyti nuostatos rengėjų ketinimas, Sąjungos teismas gali remtis tik priimto akto taikymo sritimi ir jam suteikti prasmę, kylančią iš jo pažodinio ir loginio aiškinimo (žr. 2010 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Komisija / Violetti ir kt.*, T-261/09 P, EU:T:2010:215, 51 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

47 Be to, ieškovų pateiktuose pareiškimuose iš esmės tik nurodoma, kad Statuto 27 straipsnis ir jo įgyvendinimo taisyklių 76 straipsnis buvo parengti siekiant užtikrinti, kad PSPKS dalyvių įgytų teisių arba teisės gauti pensiją bus laikomasi net ir išnaudojus Fondo lėšas, kai, įsigaliojus

Statutui, į jį iš esmės nebus mokama įmokų. Tokie pareiškimai negali paneigti Statuto 27 straipsnio 2 dalies pirmo sakinio aiškinimo, pateikto šio sprendimo 40 punkte nurodytuose sprendimuose, pagal kurį ši nuostata netrukdo sumažinti ieškovams mokėtinų pensijų dydžio.

48 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti vienintelio ieškinio pagrindo pirmą dalį kaip nepagrįstą.

2. Dėl antros ir penktos dalių, susijusių su 2023 m. sprendimo neteisėtumu grindžiamu prieštaravimu, nes juo pažeidžiami teisinio saugumo, įgytų teisių apsaugos ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai

49 Vienintelio pagrindo antroje dalyje ieškovai teigia, kad 2023 m. sprendimu pažeidžiamas teisinio saugumo principas, nes juo nepaisoma iki jo priėmimo įgytų teisių. Jie pabrėžia, kad net darant prielaidą, jog 2023 m. sprendimas galėjo turėti įtakos įgytoms teisėms, būtent toks jų sumažinimas yra dar nematytos apimties. Konkrečiai kalbant, 2023 m. sprendimas iš esmės paveikia teisę į pensiją, t. y. šios teisės dydį ir Parlamento pareigą užtikrinti, kad ji bus išmokėta, jei Fondo lėšos būtų išnaudotos. Savo dublike jie pridūrė įsitikinę, kad teisinio saugumo principas buvo pažeistas, nes 2023 m. sprendime nenumatyta pereinamojo laikotarpio priemonių. Jų teigimu, kadangi Parlamentas nebuvo nemokus, jis galėjo finansuoti ir didesnes biudžeto išlaidas, numatydamas pereinamojo laikotarpio tvarką.

50 Vienintelio pagrindo penktoje dalyje ieškovai teigia, kad PSPKS taikomi teisės aktai (t. y. Statutas, jo įgyvendinimo taisyklės ir 2009 m. balandžio 1 d. Biuro sprendimas) buvo priimti siekiant užtikrinti teisėtų lūkesčių apsaugos principą, išsaugant pagal IKIM taisykles įgytas teises į pensiją (įskaitant jos dydį). Jie priduria, kad net darant prielaidą, jog Parlamentas turėjo „teisinę diskreciją“ priimti 2023 m. sprendimą, jo pakartotinai suteiktos garantijos Fondui ir PSPKS išmokų gavėjams dėl pensijų dydžio išlaikymo (įskaitant tai, kad jis prisiims atsakomybę, išnaudojus Fondo lėšas) šią diskreciją apribojo, atsižvelgiant į kilusius teisėtus lūkesčius.

51 Parlamentas nesutinka su ieškovų argumentais.

52 Antrą ir penktą dalis iš esmės sudaro du prieštaravimai; jie susiję, pirma, su įgytų teisių paisymo principo pažeidimu ir, antra, su teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu.

a) Dėl pirmojo prieštaravimo, grindžiamo įgytų teisių paisymo principo pažeidimu

53 Pagal suformuotą jurisprudenciją nauji įstatymai, kuriais iš dalies keičiamas ankstesnis įstatymas, išskyrus išimtis, taikomi būsimoms situacijų, atsiradusių galiojant šiam įstatymui, pasekmėms. Ši taisyklė netaikoma tik situacijoms, kurios atsirado ir galutinai susiklostė galiojant ankstesniam įstatymui, sukuriančioms įgytas teises (žr. 2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Coppo Gavazzi ir kt. / Parlamentas*, C-725/20 P, EU:C:2024:766, 124 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

54 Konkrečiai dėl teisės gauti senatvės pensiją reikėtų pažymėti, kad ji iš esmės įgyjama tuo momentu, kai atsiranda prievolė ją apskaičiuoti (žr. šio sprendimo 37 punktą). Vis dėlto įgytų teisių apsaugos principas nereiškia, kad bet koks pensijos apskaičiavimo tvarkos pakeitimas, dėl kurio šis dydis mažinamas remiantis teisės aktais, priimtais po to, kai atsirado prievolė šią pensiją apskaičiuoti, pažeidžia šias įgytas teises (2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Coppo Gavazzi ir kt. / Parlamentas*, C-725/20 P, EU:C:2024:766, 126 punktas).

55 Iš tiesų reikia atskirti įgytas teises į pensiją ir jos dydį. Sąvoka „įgytos teisės į pensiją“ reiškia teises į pensiją, atsirandančias dėl kiekvieno ieškovo atskirai sumokėtų įmokų, kurių pagrindu apskaičiuojama jiems mokama pensija pagal PSPKS. Todėl nėra pagrindo teigti, kad ši sąvoka susijusi su tariama teise gauti fiksuotą ir nekintamą pensiją, apskaičiuotą pagal taisykles, galiojusias pensijos mokėjimo momentu (pagal analogiją žr. 2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Coppo Gavazzi ir kt. / Parlamentas*, C-725/20 P, EU:C:2024:766, 89 punktą).

56 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Sąjungos teisėje nėra principo, pagal kurį įgytos teisės jokiu atveju negalėtų būti keičiamos ar sumažinta jų apimtis. Tam tikromis sąlygomis, suderinus atitinkamus interesus, tokias teises galima pakeisti (žr. šio sprendimo 39 punktą).

57 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ieškovai nepagrįstai teigia, kad 2023 m. sprendimu sumažinus PSPKS išmokų gavėjams mokėtinos pensijos dydį, buvo savaime pažeistas įgytų teisių paisymo principas.

58 Dėl argumento, grindžiamo 2023 m. sprendimu atlikto pensijų dydžio sumažinimo apimtimi, pažymėtina, kad jis susijęs klausimu, ar laikytasi proporcingumo principo, todėl bus nagrinėjamas aptariant trečią ir ketvirtą dalis tiek, kiek jos grindžiamos neproporcingu teisės į nuosavybę pažeidimu.

59 Vadinasi, išskyrus argumentą dėl proporcingumo principo, kuris dar bus nagrinėjamas, pirmasis prieštaravimas turi būti atmestas.

b) Dėl antrojo prieštaravimo, grindžiamo teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu

60 Pirma, dėl galimo teisėtų lūkesčių apsaugos principo (kylančio iš teisinio saugumo principo) pažeidimo reikia priminti, kad teisė juo remtis suteikta kiekvienam asmeniui, kuriam Sąjungos institucija, suteikdama aiškių garantijų, sukėlė pagrįstų lūkesčių (žr. 2020 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Taryba / K. Chrysostomides & Co. ir kt.*, C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P ir C-604/18 P, EU:C:2020:1028, 178 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

61 Garantijomis, galinčiomis sukelti tokių lūkesčių, laikoma tiksli, nesąlygiška, nuosekli ir tam teisę turinčių patikimų šaltinių, nesvarbu kokia forma, pateikta informacija. Tačiau niekas negali teigti, kad buvo pažeistas teisėtų lūkesčių apsaugos principas, jeigu tokių garantijų nebuvo. Be to, jei atsargus ir nuovokus asmuo gali numatyti, kad bus priimta Sąjungos priemonė, galinti pakenkti jo interesams, jis negali remtis tuo principu priėmus tą priemonę (žr. 2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Coppo Gavazzi ir kt. / Parlamentas*, C-725/20 P, EU:C:2024:766, 96 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

62 Pirma, tiek, kiek ieškovai remiasi teisėtais lūkesčiais, kylančiais iš PSPKS taikomų teisės aktų (t. y. Statuto, jo įgyvendinimo taisyklių ir 2009 m. balandžio 1 d. Biuro sprendimo), reikėtų priminti, kad nei Statute, nei jo įgyvendinimo taisyklėse nenumatyta, kad bus išsaugota teisė į konkretų pensijos dydį, nustatytą pagal teisės aktus, galiojusius iki 2023 m. sprendimo priėmimo (žr. šio sprendimo 41 ir 44 punktus).

63 Be to, ieškovai tvirtina, kad 2009 m. balandžio 1 d. Biuro posėdyje Parlamentas įsipareigojo užtikrinti, kad, išnaudojus Fondo lėšas, PSPKS mokėtinos pensijos bus išmokėtos paties Parlamento biudžeto lėšomis. Jie priduria, kad apie šį sprendimą buvo pranešta visiems PSPKS dalyviams ir kad nuo 2009 m. Parlamento metinėse ataskaitose būdavo nurodoma Fondo aktuarinio deficito suma.

64 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad 2009 m. balandžio 1 d. posėdyje Biuras ne tik priėmė sprendimą, kuriuo buvo iš dalies pakeistos IKIM taisyklės, bet ir Parlamento vardu įsipareigojo užtikrinti „Parlamento narių, dalyvaujančių [PSPKS], teisę gauti papildomą pensiją, jei Fondo lėšos būtų išnaudotos“. Jis taip pat nusprendė, kad „išmokėjus visas išmokas pagal teises į pensiją, visos Fonde likusios lėšos bus perduotos Parlamentui“. Ieškovų teigimu, šis įsipareigojimas buvo nurodytas 2009 m. balandžio 3 d. pranešime PSPKS dalyviams.

65 Šiuo įsipareigojimu siekta užtikrinti Parlamento narių įgytas teises į pensiją tuo atveju, jeigu Fondo lėšos būtų išnaudotos dar neišmokėjus visų išmokų pagal jo dalyvių įgytas teises į pensiją (2011 m. spalio 18 d. Sprendimo *Purvis / Parlamentas*, T-439/09, EU:T:2011:600, 73 punktas ir 2013 m. kovo 13 d. Sprendimo *Inglewood ir kt. / Parlamentas*, T-229/11 ir T-276/11, EU:T:2013:127, 66 punktas).

66 Vis dėlto, atsižvelgiant į tokio Parlamento įsipareigojimo padengti pensijų išmokas iš savo biudžeto, siekiant užtikrinti, kad būtų paisoma PSPKS išmokų gavėjų įgytų teisių, formuluotę ir į šio sprendimo 54 ir 55 punktuose nurodytą jurisprudenciją, nereikėtų jo laikyti Parlamento įsipareigojimu užtikrinti tokio dydžio pensijas, kaip apibrėžta pagal taisykles, galiojusias iki 2023 m. sprendimo priėmimo.

67 Taigi ieškovai nepagrįstai teigia, kad priimdamas 2023 m. sprendimą Parlamentas (veikdamas per savo Biurą) nepaisė 2009 m. balandžio 1 d. prisiimto įsipareigojimo apimties, todėl pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą.

68 Antra, kiek tai susiję su ieškovų nurodytais aktais, iš kurių kyla teisėti lūkesčiai, kad mokėtinų pensijų dydis nebus sumažintas, reikėtų pasakyti, kad, pirma, 2005 m. vasario 15 d. ir 2018 m. gruodžio 3 d. Parlamento Teisės tarnybos nuomonės buvo pašalintos iš bylos medžiagos, todėl į jas negalima atsižvelgti.

69 Antra, 2005 m. lapkričio 24 d. Parlamento generalinio sekretoriaus raštas yra Biuro nariams skirtas informacinis pranešimas; jame, priėmus Statutą, dėstomi tam tikri pasiūlymai dėl Fondo finansavimo. Taigi tai yra vidaus raštas, iš esmės neskirtas Fondo išmokų gavėjams. Be to, kaip teigia Parlamentas, šis raštas, neatsiejamas nuo vidaus sprendimų priėmimo proceso, atspindi tik Parlamento administracinės tarnybos, t. y. generalinio sekretoriato, o ne Biuro, kuriam suteikti įgaliojimai keisti esmines PSPKS sąlygas, poziciją (2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Grossetête / Parlamentas*, C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187, 74 punktas). Taigi nėra pagrindo teigti, kad šiuo raštu administravimo institucija Fondo išmokų gavėjams suteikė tam tikrų garantijų (šiuo klausimu žr. 2002 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Borremans ir kt. / Komisija*, T-319/00, EU:T:2002:229, 67 punktą). Reikėtų pridurti, kad tai, jog ieškovai galėjo susipažinti su minėtu raštu būdami Parlamento nariais, negali paneigti šios išvados, nes priešingu atveju jiems būtų suteikta speciali teisėtų lūkesčių apsauga.

70 Trečia, 2016 m. balandžio 14 d. Parlamento pirmininko rašte Fondo pirmininkui buvo išdėstytas aiškus Parlamento įsipareigojimas „prisiimti savo teisinius įsipareigojimus Fondo dalyvių atžvilgiu“. Kol tų įsipareigojimų apimtis nėra patikslinta, to rašto negalima laikyti garantija, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 60 punkte nurodytą jurisprudenciją, kad pagal PSPKS mokėtinų pensijų dydžio keisti negalima.

71 Ketvirta, tas pats pasakytina apie 2018 m. spalio 24 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2019 finansinių metų bendrojo biudžeto projekto (OL C 345, 2020, p. 221). Šioje rezoliucijoje Parlamentas tik ragina generalinį sekretorių ir Biurą skubiai parengti aiškų planą, pagal kurį „iš karto po 2019 m. rinkimų Parlamentas prisiimtų ir perimtų įsipareigojimus ir atsakomybę už [PSPKS]“. Todėl joje nėra jokių garantijų, kad Parlamentas nekeis pagal PSPKS mokamų pensijų dydžio. Be to, Parlamento rezoliucija, kaip antai 2018 m. spalio 24 d. rezoliucija, yra grynai politinio pobūdžio dokumentas; jis nėra privalomas ir negali sukelti teisėtų lūkesčių, kad į jį bus atsižvelgta (šiuo klausimu žr. 1985 m. liepos 11 d. Sprendimo *Salerno ir kt. / Komisija ir Taryba*, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 ir 10/84, nepaskelbtas Rink., EU:C:1985:318, 59 punktą ir 2003 m. gruodžio 17 d. Nutarties *Krikorian ir kt. / Parlamentas ir kt.*, T-346/03, EU:T:2003:348, 19 ir 20 punktus).

72 Penkta, nors 2018 m. kovo 12 d. Biuro posėdyje Parlamento generalinis sekretorius nurodė, kad, išnaudojus Fondo lėšas, pagal PSPKS mokėtinas pensijas iš savo biudžeto turėtų mokėti Parlamentas, jis nepateikė jokių garantijų dėl šių pensijų dydžio. Pažymėtina, kad 2020 m. lapkričio 16 d. generalinis sekretorius Parlamento biudžeto kontrolės komitete aiškiai nurodė, kad pensijų dydis gali būti sumažintas.

73 Darytina išvada, kad iš tų aktų, kuriais remiasi ieškovai, negalėjo kilti teisėtų lūkesčių, kad pagal PSPKS mokėtinų pensijų dydžio negalima sumažinti.

74 Trečia, reikia konstatuoti, kad PSPKS administravimo srityje administracinė institucija turi plačią diskreciją (šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 13 d. Sprendimo *Inglewood ir kt. / Parlamentas*, T-229/11 ir T-276/11, EU:T:2013:127, 71 punktą). Vis dėlto srityje, kurioje tokia institucija turi tokią diskreciją, net ir dažna paprasta praktika neprilygsta tiksliai, besąlyginei ir nuosekliai informacijai, iš kurios iš tikrųjų galėtų kilti teisėti lūkesčiai (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2020 m. gruodžio 2 d. Sprendimo *Thunus ir kt. / EIB*, T-247/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2020:577, 70 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Taigi iš to, kad iki 2023 m. sprendimo priėmimo Parlamento padaryti pakeitimai PSPKS sistemingai turėjo įtakos tik tiems šios sistemos išmokų gavėjams, kuriems papildoma pensija dar nebuvo mokama, negalėjo atsirasti teisėtų lūkesčių, kad būsimos sistemos reformos gali būti taikomos tik jiems.

75 Reikėtų pridurti, kad iš bylos medžiagos ir Parlamento pareiškimų per teismo posėdį matyti, jog šio sprendimo 74 punkte nurodyta praktika buvo grindžiama tuo, kaip Parlamento tarnybos aiškino įgytų teisių į pensiją apimtį. Iš tiesų šios tarnybos, be kita ko, laikėsi nuomonės, kad buvusiems Parlamento nariams, jau gaunantiems pensiją, jos dydžio keisti negalima, nes priešingu atveju būtų pažeistos jų įgytos teisės. Vis dėlto šios aplinkybės negalima prilyginti garantijai, kaip ji suprantama pagal šio sprendimo 61 punkte nurodytą jurisprudenciją, kad toks aiškinimas bus taikomas per visą PSPKS veikimo laikotarpį. Kaip per teismo posėdį nurodė Parlamentas, jo tarnybų aiškinimas keitėsi atsižvelgiant į Sąjungos teismų priimtus sprendimus.

76 Ketvirta, reikia pažymėti, kad PSPKS reglamentuojantys teisės aktai buvo keletą kartų iš dalies pakeisti, be kita ko, 2009 m. ir 2018 m., nes Fondo ekonominė ir finansinė padėtis pablogėjo. 2009 m. balandžio 1 d. ir 2018 m. gruodžio 10 d. reformas PSPKS dalyviai užginčijo; tuo pagrindu

iškeltose bylose buvo atitinkamai priimti šie sprendimai: viena vertus, 2011 m. spalio 18 d. Sprendimas *Purvis / Parlamentas* (T-439/09, EU:T:2011:600) ir 2013 m. kovo 13 d. Sprendimas *Inglewood ir kt. / Parlamentas* (T-229/11 ir T-276/11, EU:T:2013:127) ir, kita vertus, 2021 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *Ashworth ir kt. / Parlamentas* (T-720/19–T-725/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:580), 2021 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *Arnaoutakis ir kt. / Parlamentas* (T-240/20–T-245/20, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:590), 2023 m. kovo 9 d. Sprendimas *Grossetête / Parlamentas* (C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187) ir 2023 m. kovo 9 d. Sprendimas *Galeote ir Watson / Parlamentas* (C-715/21 P ir C-716/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:190). Taip pat reikia pažymėti, kad per 2018 m. gruodžio 10 d. reformai skirtas diskusijas Biuras pažymėjo, kad jos nepakanka. Jis paprašė Parlamento generalinio sekretoriaus iki 2020 m. pabaigos pasiūlyti papildomų priemonių (įskaitant pensijų dydžio indeksavimo įšaldymą arba sumažinimą), taip pat apsvarstyti tolesnes priemones, siekiant ilgalaikio Fondo problemų sprendimo.

77 Vadinasi, PSPKS išmokų gavėjams (kaip antai, ieškovams) tikrai buvo žinomos 2023 m. sprendimo priėmimo aplinkybės, t. y. būtinybė pertvarkyti PSPKS veiklos sąlygas.

78 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šį prieštaravimą reikia atmesti, kiek jis susijęs su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu, nesant reikalo priimti sprendimo nei dėl Parlamento šiuo klausimu pateiktų nepriimtinumo pagrindų, nei dėl ieškovų nurodytų ir prie dubliko pridėtų dokumentų priimtinumo.

79 Antra, dėl tariamo teisinio saugumo principo pažeidimo ieškovai teigia, kad 2023 m. sprendime nenumatyta jokių pereinamojo laikotarpio priemonių.

80 Iš tiesų Biuras nusprendė, kad nagrinėjamos priemonės bus taikomos nenustatant pereinamojo laikotarpio tvarkos, remdamasis 2023 m. sprendimo 8 konstatuojamojoje dalyje nurodytu motyvu, kad, atsižvelgiant į dideles PSPKS finansavimo problemas ir riziką, kad artimiausiu metu likvidus Fondo turtas gali būti išnaudotas, tokios sistemos nustatymas keltų didelį pavojų numatomam šių priemonių finansiniam poveikiui. 2023 m. sprendimas buvo priimtas tų metų birželio 12 d., *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtas 2023 m. birželio 29 d. ir įsigaliojo tų pačių metų liepos 1 d.

81 Šiuo klausimu reikia priminti, kad įvairiomis formomis pasireiškiančiu pagrindiniu teisinio saugumo reikalavimu siekiama užtikrinti iš Sąjungos teisės kylančių situacijų ir teisinių santykių nuspėjamumą (žr. 2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Grossetête / Parlamentas*, C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187, 120 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Pagal teisinio saugumo principą reikalaujama, kad iš Sąjungos teisės aktų suinteresuotieji asmenys galėtų tiksliai žinoti jais nustatytų pareigų turinį, vienareikšmiškai žinoti savo teises ir pareigas ir atitinkamai imtis veiksmų (žr. 2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Coppo Gavazzi ir kt. / Parlamentas*, C-725/20 P, EU:C:2024:766, 123 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

82 Nagrinėjant Sąjungos viešosios tarnybos ginčus, konstatuota, kad pareigūnai neturi teisės į tai, kad būtų išlaikyti jų įdarbinimo metu galioję Pareigūnų tarnybos nuostatai ir kad Sąjungos teisės aktų leidėjas gali bet kuriuo metu priimti tų nuostatų taisyklių pakeitimus, kurie, kaip jis mano, atitinka tarnybos interesus, ir įtvirtinti ateityje atitinkamiems pareigūnams taikytinas mažiau palankias Pareigūnų tarnybos nuostatų normas, tačiau tik su sąlyga, kad bus nustatytas pereinamasis laikotarpis, kurio trukmė būtų pakankama siekiant išvengti netikėto pensijų, į kurias teisės įgytos, mokėjimo sąlygų pakeitimo. Tokiu laikotarpiu siekiama, kad nebūtų pažeisti teisėti lūkesčiai dėl

galiojančio teisinio reguliavimo išlaikymo (žr. 2021 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Ashworth ir kt. / Parlamentas*, T-720/19–T-725/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:580, 129 ir 132 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

83 Be to, net darant prielaidą, kad nagrinėjamu atveju atsirado teisėtų lūkesčių (nors šiuo atveju taip nėra), esant viršesniam viešajam interesui gali būti draudžiama priimti pereinamojo laikotarpio priemones, taikytinas situacijoms, kurios susiklostė iki naujo teisės akto įsigaliojimo, tačiau keitėsi toliau. Taigi, nesant viršesnio viešojo intereso, pereinamojo pobūdžio priemonių, apsaugančių lūkesčius, kurių veiklos vykdytojas teisėtai galėjo turėti pagal Sąjungos teisę, nebuvimas pažeidžia viršesnę teisės normą (žr. 2021 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Ashworth ir kt. / Parlamentas*, T-720/19–T-725/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:580, 133 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

84 Šiuo atveju nagrinėjamos priemonės buvo numatytos atsižvelgiant į itin sunkią Fondo padėtį, nes 2023 m. gegužės mėn. pabaigoje jo turto vertė sudarė 43–44 mln. EUR, o metinė mokėtinų pensijų suma iki 2030 m. svyravo nuo 22 iki 23 mln. EUR. Šiomis aplinkybėmis (ir bet kokiu atveju – Fondo apsaugos sumetimais) trumpuoju laikotarpiu reikėjo imtis neatidėliotino poveikio priemonių; vadinasi, egzistavo viršesnis viešasis interesas, kai buvo galima ir nepriimti pereinamojo laikotarpio priemonių.

85 Darytina išvada, kad šį prieštaravimą, kiek jis susijęs su teisinio saugumo principo pažeidimu, reikia atmesti, nesant poreikio priimti sprendimo dėl Parlamento pateikto nepriimtinumo pagrindo.

86 Taigi 2023 m. sprendimo neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, susijusį su tuo, kad juo pažeisti teisinio saugumo, įgytų teisių apsaugos ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai, reikia atmesti, su sąlyga, kad bus išnagrinėti proporcingumo principo pažeidimu grindžiami argumentai.

3. Dėl trečios ir ketvirtos dalių, kiek jos susijusios su 2023 m. sprendimo neteisėtumu grindžiamu prieštaravimu dėl to, kad juo pažeidžiama teisė į nuosavybę

87 Vienintelio pagrindo trečioje dalyje ieškovai, be kita ko, teigia, kad, atsižvelgiant į tai, kokia apimtimi 2023 m. sprendimu buvo sumažintas pensijos dydis, juo pažeidžiama teisės į nuosavybę esmė. Pirma, ši esmė atitinka mažiausią įmanomą 50 % pensijos dydžio ribą, nustatytą jurisprudencijoje, skirtoje 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2008/94/EB dėl darbuotojų apsaugos jų darbdaviui tapus nemokiam (OL L 283, 2008, p. 36). Juo labiau tokia dydžio riba yra mažiausia įmanoma, nes Parlamentas neturėjo diskrecijos, kuri šia direktyva yra suteikta valstybėms narėms, ir bet kuriuo atveju buvo atsakingas už Fondo lėšų išnaudojimą; tai buvo numatyta ir tikėtina (ypač nuo 2009 m.), ir turėjo įvykti 2024 m. Tuo remdamiesi ieškovai daro išvadą, kad 2023 m. sprendimu neteisėtai panaikinama Parlamento atsakomybė. Antra, 2023 m. sprendimu neproporcinga Fondo deficito mažinimo naštos dalis užkraunama jo išmokų gavėjams.

88 Vienintelio pagrindo ketvirtoje dalyje ieškovai, be kita ko, teigia, kad 2023 m. sprendimas yra neteisėtas, nes prieš jį priimant nebuvo palyginti atitinkami interesai, be to, juo pažeidžiamas proporcingumo principas. Šiuo klausimu jie teigia, kad Fondo deficitas buvo numatytas, nors Parlamentas įsipareigojo jį panaikinti ir bet kuriuo atveju nebuvo pareigos išlaikyti Fondo aktuarinės pusiausvyros, o abstraktus bendrojo intereso tikslas sumažinti šį deficitą, kurio išimtinai siekiama 2023 m. sprendimu, nėra būtinas, teisėtas ar proporcingas. Ieškovai pabrėžia, kad Fondo likvidumo problemas lemia jo struktūra ir raida, o už jas atsakingas Parlamentas. Be

to, jų teigimu, visa (ar pernelyg didelė) deficito pašalinimo našta tektų PSPKS išmokų gavėjams, o tai pažeistų iki tol vyravusį pasiskirstymą santykiu du trečdaliai ir vienas trečdalis. Ieškovai priduria, kad nei išlyga dėl padidintų įmokų grąžinimo, nei išlyga dėl nepritekliaus nepaneigia išvados, kad 2023 m. sprendimas yra neproporcingas.

89 Parlamentas nesutinka su ieškovų argumentais.

a) Pirminės pastabos

90 Chartijos 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Kiekvienas turi teisę valdyti teisėtai įgytą nuosavybę, ja naudotis, disponuoti ir palikti paveldėtojams. Nuosavybė negali būti atimta, išskyrus atvejus, kai tai yra būtina visuomenės poreikiams ir tik įstatymo nustatytais atvejais bei sąlygomis laiku ir teisingai už ją atlyginant. Nuosavybės naudojimą gali reglamentuoti įstatymai, kiek tai būtina atsižvelgiant į bendruosius interesus.“

91 Ši nuostata – tai teisės norma, kuria siekiama suteikti teisių privatiems asmenims (žr. 2019 m. gegužės 21 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Žemės ūkio paskirties žemės uzufruktas)*, C-235/17, EU:C:2019:432, 68 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

92 Pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį, jei Chartijoje yra teisių, atitinkančių 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytoje Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (toliau – EŽTK) garantuojamas teises, jų reikšmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta toje konvencijoje. Todėl aiškinant Chartijos 17 straipsnį reikia atsižvelgti į Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją, susijusią su EŽTK pirmojo papildomo protokolo 1 straipsniu, kuriame įtvirtinta nuosavybės teisė kaip minimali apsauga (šiuo klausimu žr. 2019 m. gegužės 21 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Žemės ūkio paskirties žemės uzufruktas)*, C-235/17, EU:C:2019:432, 72 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

93 Jau buvo konstatuota, kad pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją, kai teisės aktai numato automatišką socialinių išmokų mokėjimą, laikytina, kad jie suteikia šias sąlygas atitinkantiems asmenims turtinį interesą, kuriam taikomas EŽTK pirmojo papildomo protokolo 1 straipsnis. Taigi teisės, išplaukiančios iš socialinio draudimo įmokų mokėjimo, yra turtinės teisės, kaip tai suprantama pagal šį straipsnį (2017 m. birželio 13 d. Sprendimo *Florescu ir kt.*, C-258/14, EU:C:2017:448, 50 punktas), o jei senatvės pensijos dydžio sumažinimas gali turėti įtakos suinteresuotojo asmens gyvenimo kokybei, tai reiškia jo teisės į nuosavybę apribojimą (žr. 2024 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Coppo Gavazzi ir kt. / Parlamentas*, C-725/20 P, EU:C:2024:766, 104 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

94 Darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju, kaip pripažįsta Parlamentas, 2023 m. sprendimu tiek, kiek juo sumažinamas ieškovams mokamos pensijos dydis, apribojama jų teisė į nuosavybę.

95 Vis dėlto reikėtų priminti, kad pagal Chartijos 17 straipsnį užtikrinama teisė į nuosavybę nėra absoliuti, ir gali būti nustatyti naudojimosi ja apribojimai, pagrįsti Sąjungos siekiamais bendrojo intereso tikslais (2016 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Ledra Advertising ir kt. / Komisija ir ECB*, C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, 69 punktas). Pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį bet koks Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Chartijos 52 straipsnio 1 dalies antrame sakinyje

nustatyta, kad, remiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

96 Nagrinėjamu atveju ieškovai pirmajame prieštaravime teigia, kad 2023 m. sprendimu pažeidžiamas Chartijos 52 straipsnio 1 dalies pirmas sakinys. Jie pripažįsta, kad 2023 m. sprendimu padarytas jų teisės į nuosavybę pažeidimas yra numatytas įstatyme, tačiau teigia, kad šiuo sprendimu pažeidžiama pati šios teisės esmė.

97 Antrajame prieštaravime ieškovai teigia, kad 2023 m. sprendimu bent jau pažeidžiamas Chartijos 52 straipsnio 1 dalies antras sakinys, nes juo neproporcingai pažeidžiama teisė į nuosavybę.

b) Dėl prieštaravimo, grindžiamo teisės į nuosavybę esmės pažeidimu

98 Ieškovai iš esmės teigia, kad, pirma, 2023 m. sprendimu pernelyg daug (nuo 60,15 % iki 70,71 %) sumažintas pensijų dydis, antra, neteisėtai panaikinama Parlamento atsakomybė ir, trečia, neproporcinga Fondo deficito mažinimo naštos dalis perkeliama jo išmokų gavėjams, nesilaikant iki tol taikytos esminės taisyklės, pagal kurią paskirstoma sistemos išlaikymo našta.

99 Reikia priminti, kad pagal Chartijos 17 straipsnio 1 dalį saugoma ieškovų turtinė teisė, įgyta įmokų į Fondą pagrindu. Vis dėlto šios nuostatos negalima aiškinti kaip suteikiančios teisę į tam tikro dydžio pensiją (šiuo klausimu žr. 2017 m. birželio 13 d. Sprendimo *Florescu ir kt.*, C-258/14, EU:C:2017:448, 50 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

100 Taigi nagrinėjamu atveju Chartijos 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta ieškovų turtinė teisė reiškia teisę gauti pensiją pagal PSPKS, o ne teisę reikalauti konkrečios sumos. Reikia pažymėti, kad 2023 m. sprendimu buvo sumažintas pagal šią sistemą mokamų pensijų dydis, tačiau nebuvo paneigtas pats teisės į pensiją principas.

101 Vis dėlto, ieškovų teigimu, 2023 m. sprendimu pagal PSPKS mokėtinų pensijų dydis sumažintas taip smarkiai, kad pakenkta pačiai teisės į nuosavybę esmei.

102 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, Parlamento teigimu, pensijos dydžio sumažinimą iš esmės reikėtų vertinti atsižvelgiant į proporcingumo principą ir tik visiškai kraštutinis jų sumažinimas galėtų turėti įtakos teisės į nuosavybę esmei.

103 Dėl pensijų dydžio sumažinimo pagal 2023 m. sprendimą apimties reikia pažymėti, kad ieškovai pateikė 2023 m. spalio 5 d. ekspertizės išvadą; ją Fondo prašymu parengė konsultantų pensijų ir socialinio draudimo srityje biuras. Šioje išvadoje, remiantis aktuarine analize, teigiama, kad dėl 2023 m. sprendimo pagal PSPKS mokėtinos pensijos sumažėtų vidutiniškai 62,53 % (jas sumažinant nuo 60,15 % iki 70,71 %) Jeigu pensinio amžiaus padidinimo nuo 65 iki 67 metų poveikis (tai šioje byloje neginčijama) būtų neutralizuotas, bendras 50 % sumažinimo ir indeksavimo panaikinimo poveikis pensijų dydžiui vidutiniškai siektų 61,96 %. Taip pat reikėtų pažymėti, kad pensijos labiausiai sumažintos tiems asmenims, kurie (priešingai, nei ieškovai) 2023 m. sprendimo priėmimo dieną dar nebuvo įgiję teisių į ją.

104 Parlamentas teigia, kad ekspertizės išvada neturi jokios reikšmės sprendžiant dėl 2023 m. sprendimo teisėtumo; vis dėlto jis neginčija joje pateiktų vertinimų ar taikytų apskaičiavimo metodų. Teismo posėdyje Parlamentas pripažino neatlikęs jokių vertinimų, kiek pensijos iš viso sumažės dėl abiejų nagrinėjamų priemonių.

105 Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgdamas į byloje pateiktus įrodymus Bendrasis Teismas mano, kad ieškovų pateiktoje ekspertizės išvadoje esantys vertinimai laikytini pagrįstais.

106 Pirma, ieškovai teigia, kad pagrindinės teisės į nuosavybę pensijų srityje esmė, kiek tai susiję su sistema, kaip antai PSPKS, turi būti nustatyta atsižvelgiant į minimalų su Direktyvos 2008/94 8 straipsniu susijusioje jurisprudencijoje garantuojamą lygį.

107 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Direktyva 2008/94 siekiama apsaugoti darbuotojus jų darbdaviui tapus nemokiam. Pagal šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalį, ši direktyva taikoma su darbo sutartimis ar darbo santykiais susijusiems darbuotojų reikalavimams, pateiktiems tos direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžtiems nemokiems darbdaviams. Šios direktyvos 3 straipsnio pirmoje pastraipoje reikalaujama, kad valstybės narės įsteigtų instituciją, kuri garantuotų neįvykdytų reikalavimų įvykdymą atitinkamiems darbuotojams. Direktyvos 8 straipsnyje numatyta, jog valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad būtų apsaugoti darbuotojų interesai, susiję su jų įgyta arba būsima teise gauti senatvės išmokas, mokėtinas pagal papildomas profesinės arba tarpprofesinių paramos sistemas, nepriklausančias įstatymų numatytoms valstybinėms socialinės apsaugos sistemoms. Jau yra išaiškinta, kad pagal šią nuostatą, siekiant, kad būtų užtikrintas minimalus apsaugos lygis, reikia, kad buvęs darbuotojas darbdaviui tapus nemokiam gautų ne mažiau kaip pusę senatvės išmokų, kurias lemia įgytos teisės gauti pensiją, dėl kurių jis mokėjo įmokas pagal papildomos profesinės paramos sistemą (žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Pensions-Sicherungs-Verein*, C-168/18, EU:C:2019:1128, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

108 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į tai, kad Direktyva 2008/94 yra skirta valstybėms narėms, taip pat į materialinę taikymo sritį, ji akivaizdžiai netaikytina šioje byloje.

109 Be to, priešingai, nei teigia ieškovai, Direktyva 2008/94 siekiama ne nustatyti maksimalų pensijų dydžio sumažinimo lygį, bet, atsižvelgiant į valstybių narių pareigą apsaugoti darbuotojus jų darbdaviui tapus nemokiam, sukurti pagal papildomą pensijų kaupimo sistemą mokėtinų išmokų garantijų sistemą, kuri padengtų bent 50 % šių išmokų.

110 Be to, kaip teigia Parlamentas, pagrindinės teisės į nuosavybę esmės negalima nustatyti vadovaujantis Sąjungos teisės aktų leidėjo priimtomis ir Sąjungos teismo išaiškintomis nuostatomis, kuriomis siekiama nustatyti suderintą apsaugos lygį darbo teisės srityje. Iš tiesų Sąjungos teisės aktų leidėjas gali nuspręsti priimti teisės aktus, kuriais juose nurodytiems asmenims suteikiama didesnė apsauga, viršijanti iš pagrindinių teisių užtikrinimo kylančią minimalios apsaugos ribą.

111 Todėl, net ir darant prielaidą, kad 2023 m. sprendime nustatytas 50 % pagal PSPKS mokamų pensijų dydžio sumažinimas buvo grindžiama su Direktyvos 2008/94 8 straipsniu susijusia jurisprudencija (per teismo posėdį Parlamentas šią prielaidą ginčijo), ji neleidžia pripažinti, jog didesnis nei 50 % sumažinimas reikštų, kad pažeidžiama pagrindinės teisės į nuosavybę, susijusios su papildoma pensija, esmė.

112 Antra, teisės į nuosavybę, kurią sudaro teisė gauti pensiją, esmės negalima nustatyti nei atsižvelgiant į įmokų PSPKS mokėjimo paskirstymą tarp Parlamento narių ir Parlamento, nei į tariamą Parlamento įsipareigojimą padengti Fondo deficitą. Iš tiesų šie klausimai susiję su PSPKS finansavimu, todėl skiriasi nuo klausimo dėl teisės gauti pensiją pagal šią sistemą paisymo.

113 Trečia, Bendrasis Teismas konstatavo, kad įsigaliojus 2023 m. sprendimui mėnesinės pensijos dydis jos gavėjams, įmokas mokėjusiems atitinkamai penkerius, dešimt ir penkiolika metų, sudaro 900 EUR, 1 800 EUR ir 2 700 EUR. Nors šiems dydžiams ir turėjo įtakos reikšmingas 50 % sumažinimas, vis dėlto jie nėra nedideli, atsižvelgiant į skirtingus įmokų mokėjimo laikotarpius.

114 Taigi, atsižvelgiant į konkrečias bylos aplinkybes ir jurisprudenciją, pagal kurią Chartijos 17 straipsnio 1 dalies negalima aiškinti kaip suteikiančios teisę į tam tikro dydžio pensiją (žr. šio sprendimo 99 punktą), ieškovai neįrodė, kad 2023 m. sprendimu sumažinus pagal PSPKS mokėtinas pensijas laikantis šio sprendimo 103 punkte nurodytų proporcijų, teisė į pensiją netektų prasmės, todėl kiltų abejonių dėl teisės į nuosavybę esmės.

115 Iš to matyti, kad pirmasis prieštaravimas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

c) Dėl antrojo prieštaravimo, grindžiamo neproporcingu teisės į nuosavybę pažeidimu

116 Ieškovai teigia, kad 2023 m. sprendimu bent jau pažeidžiamas Chartijos 52 straipsnio 1 dalies antras sakinys, nes juo neproporcingai pažeidžiama teisė į nuosavybę.

117 Šiuo klausimu reikėtų priminti, kad pagal proporcingumo principą, kuris yra bendrasis Sąjungos teisės principas, reikalaujama, kad Sąjungos teisės aktų leidėjo veiksmai būtų tinkami atitinkamais teisės aktais siekiamiems teisėtiems tikslams įgyvendinti ir neviršytų to, kas būtina jiems pasiekti, todėl, kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia pasirinkti mažiausiai varžančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi siekiamiems tikslams (žr. 2022 m. vasario 16 d. Sprendimo *Vengrija / Parlamentas ir Taryba*, C-156/21, EU:C:2022:97, 340 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

118 Kiek tai susiję su šio sprendimo 117 punkte nurodytų sąlygų laikymosi teismine kontrole, dėl PSPKS administravimo jau buvo nuspręsta, kad, atsižvelgiant į plačią Parlamento diskreciją, tik akivaizdžiai netinkamas priemonės pobūdis, palyginti su tikslu, kurio jis buvo įpareigotas siekti, gali turėti įtakos tokios priemonės teisėtumui (šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 13 d. Sprendimo *Inglewood ir kt. / Parlamentas*, T-229/11 ir T-276/11, EU:T:2013:127, 71 punktą ir 2021 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Ashworth ir kt. / Parlamentas*, T-720/19–T-725/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:580, 97 punktą).

119 Taigi svarbu atsakyti ne į klausimą, ar 2023 m. sprendimu patvirtintos priemonės buvo vienintelės ar geriausios iš galimų, o į klausimą, ar jos buvo akivaizdžiai netinkamos, palyginti su tikslais, kurių Parlamentas ketino siekti (šiuo klausimu žr. 2019 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *Čekijos Respublika / Parlamentas ir Taryba*, C-482/17, EU:C:2019:1035, 77 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

120 Siekiant nustatyti, ar 2023 m. sprendimas atitinka proporcingumo principą, reikia išnagrinėti, pirma, ar nagrinėjamomis priemonėmis siekiama teisėtų tikslų, antra, ar jos yra tam tinkamos, trečia, ar tomis priemonėmis akivaizdžiai neviršijama tai, kas būtina tiems tikslams pasiekti, ir, ketvirta, ar jos yra proporcingos atsižvelgiant į šiuos tikslus, nes kyla iš teisingos įvairių susijusių interesų pusiausvyros.

1) Dėl teisėtų tikslų buvimo

121 Ieškovai pripažįsta, kad 2023 m. sprendimu siekiama bendrojo intereso tikslo, tačiau ginčija jo teisėtumą.

122 Iš 2023 m. sprendimo 1, 2 ir 6 konstatuojamųjų dalių matyti, kad priemonėmis, kurių imtasi, buvo siekiama, atsižvelgiant į „itin sunkią“ Fondo finansinę padėtį, visų pirma į jo „itin dideles“ likvidumo problemas ir aktuarinį deficitą, taip siekiant išsaugoti Fondą trumpuoju laikotarpiu, užtikrinant dabartinių ir būsimų PSPKS išmokų gavėjų interesus ir išvengti neigiamų pasekmių ES mokesčių mokėtojams arba bent jas sumažinti.

123 Šiuo atžvilgiu reikėtų priminti: kadangi Fondui tenka pareiga mokėti papildomas pensijas buvusiems Parlamento nariams (žr. šio sprendimo 9 punktą), jo išsaugojimas, net ir trumpuoju laikotarpiu, yra teisėtas tikslas.

124 Taip pat reikėtų prisiminti, kad iš pradžių PSPKS buvo grindžiama aktuariniu apskaičiavimu, pagal kurį bendros metinės Parlamento narių ir Parlamento įmokos iš esmės turėjo padengti visas tais pačiais metais įgytas teises į pensiją; trečdalį jo įmokų mokėjo sistemos dalyviai, o likusius du trečdalius – Parlamentas (žr. šio sprendimo 8 punktą). Reikia pripažinti, kad įsigaliojus Statutui ir jo įgyvendinimo taisyklėms buvo pažeistas Fondo finansinės pusiausvyros principas, nes įmokos į Fondą, išskyrus numatytas išimtis, buvo nutrauktos. Vis dėlto, nors Parlamentas mokėjo du trečdalius PSPKS įmokų, net ir jo įmokos, kuriomis padengiama didelio aktuarinio deficito dalis, gali padidinti dėl šios sistemos ES mokesčių mokėtojui tenkančią finansinę naštą. Neigiamų pasekmių šiam mokesčių mokėtojui dėl Fondo deficito sumažinimas yra teisėtas tikslas (pagal analogiją žr. 2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Grossetête / Parlamentas*, C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187, 112 punktą).

125 Taigi 2023 m. sprendimu siekiami tikslai buvo teisėti ir atitiko Parlamento išreikštą susirūpinimą dėl Fondui kylančių likvidumo problemų ir jo aktuarinio deficito dydžio (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2021 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Ashworth ir kt. / Parlamentas*, T-720/19–T-725/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:580, 100 punktą).

126 Ieškovų išdėstytais argumentais, kad Parlamentas siekė išvengti atsakomybės, nepaneigiamas 2023 m. sprendimu siekiamų tikslų teisėtumas.

127 Iš tiesų, pirma, ieškovai nepagrįstai teigia, kad 2023 m. sprendimu buvo nepaisoma 2009 m. balandžio 1 d. prisiimtų įsipareigojimų apimties (žr. šio sprendimo 67 punktą).

128 Antra, ieškovai tvirtina, kad Parlamentas yra atsakingas už Fondo finansinę padėtį, nes jis nenumatė, kaip atkurti aktuarinę pusiausvyrą, taip pat nepriėmė priemonių, kurios kompensuotų po Statuto įsigaliojimo iš esmės nutrauktas įmokas į Fondą.

129 Tiesa, iš byloje esančių įrodymų, visų pirma iš Biuro posėdžių protokolų, matyti, kad nors Fondo finansavimo problemos buvo gerai žinomos, ypač po Statuto priėmimo ir 2007–2008 m. finansų krizės, buvo imtasi tik nepakankamų (kaip paaiškėjo) priemonių. Vis dėlto galima Parlamento atsakomybė už blogėjančią Fondo finansinę padėtį dėl to, kad jis nesiėmė pakankamų priemonių pusiausvyrai atkurti, neužkerta jam kelio imtis veiksmų viešosioms išlaidoms sumažinti ir Fondui išsaugoti, taip pat nereiškia, kad šie tikslai yra neteisėti.

130 Todėl ieškovai nepagrįstai kelia abejones dėl interesų, kuriais grindžiamas 2023 m. sprendimas, teisėtumo.

2) Dėl priemonių tinkamumo siekiamiems tikslams įgyvendinti

131 Reikėtų priminti, kad 2023 m. sprendimu siekiama išsaugoti Fondą trumpuoju laikotarpiu, taip pat sumažinti jo deficito poveikį ES mokesčių mokėtojams.

132 Kaip nurodyta 2023 m. sprendime, Fondo turto vertė 2022 m. pabaigoje sudarė 52,8 mln. EUR, o metinė mokėtinų pensijų suma iki 2030 m. sieks 22–23 mln. EUR. Jame pažymima, kad Fondo turtas gali būti išnaudotas jau 2024 m. ir kad tai neišvengiamai įvyks ne vėliau kaip 2025 m., taigi nefinansuojamas aktuarinis deficitas sudarys apie 310 mln. EUR. Šiuos skaičius (jų niekas neginčija) patvirtina 2022 m. gruodžio 31 d. parengtos metinės ataskaitos.

133 Kaip teigiama 2023 m. sprendime, tikimasi, kad, sumažinus pensijas 50 %, bus sutaupyta 181,4 mln. EUR, o nebeindeksuojant pensijų – 40,4 mln. EUR. Taip Fondo įsipareigojimai sumažėtų nuo 362,7 mln. EUR iki 139 mln. EUR. Kartu su sutaupytais 2 mln. EUR dėl pensinio amžiaus padidinimo, šios priemonės leistų Fondo gyvavimo trukmę pratęsti dvejais ar trejais metais, o jo aktuarinį deficitą sumažinti nuo 310 mln. EUR iki 86 mln. EUR.

134 Taip pat reikia priminti, kad Biuras nusprendė, jog nagrinėjamos priemonės bus taikomos nepriimant pereinamojo laikotarpio nuostatų, nes, atsižvelgiant į dideles PSPKS finansavimo problemas ir riziką, kad Fondo lėšos labai greitai gali būti išeikvotos, tokios sistemos nustatymas galėtų labai pakenkti tikėtinoms šių priemonių sukeliamoms finansinėms pasekmėms.

135 Be to, per teismo posėdį buvo pažymėta, kad 2023 m. sprendimu iš tiesų buvo pratęsta Fondo gyvavimo trukmė; jo turtas, Parlamento nuomone, turėtų būti išnaudotas iki 2026 m. gruodžio mėn.

136 Iš šių aplinkybių matyti, kad 2023 m. sprendimu priimtos priemonės yra akivaizdžiai tinkamos siekiamiems tikslams įgyvendinti.

3) Dėl priemonių būtinumo ir proporcingumo

137 Ieškovai iš esmės teigia, kad 2023 m. sprendimu jų teisė į nuosavybę buvo apribota daugiau, nei būtina, be to, nebuvo suderinti įvairūs esami interesai.

138 Taigi reikia išnagrinėti, ar Parlamentas (veikdamas per Biurą) apribojo PSPKS išmokų gavėjų (kaip antai ieškovų) teises į nuosavybę tik tiek, kiek tikrai būtina, t. y. kad siekiamų tikslų nebuvo galima pagrįstai ir taip pat veiksmingai pasiekti kitomis šią teisę mažiau ribojančiomis priemonėmis, ir ar jis užtikrino teisingą siekiamo bendrojo intereso reikalavimų ir tų išmokų gavėjų teisės į nuosavybę pusiausvyrą. Tai vertinant reikia atsižvelgti į toliau nurodytas aplinkybes.

139 Pirma, iš 2023 m. sprendimo 2 ir 6 konstatuojamųjų dalių matyti, kad Biuras svarstė įvairias galimybes ir priemones, kuriomis siekiama spręsti Fondo likvidumo problemą ir sumažinti aktuarinį deficitą; taip pat nagrinėtos kitos nei priimtosios mažiau ribojančios priemonės. Vis dėlto pastarosios buvo atmestos kaip nepakankamos, atsižvelgiant į Fondui iškilusių finansinių sunkumų mastą.

140 Iš tiesų iš 2023 m. balandžio 17 d. ir gegužės 22 d. Biuro posėdžių protokolų ir Parlamento generalinio sekretoriaus raštų, kuriais buvo remiamasi Biuro diskusijose, matyti, kad iš pradžių buvo svarstomos kelios alternatyvos, tačiau galiausiai liko tik dvi, t. y. alternatyva, išdėstyta

2023 m. sprendime, ir antroji, pagal kurią pensijos dydis sumažinamas 50 %, kartu nekeičiant kitų sistemos parametrų. Įvertinęs su abiem alternatyvomis susijusią teisinę riziką, taip pat jos poveikį aktuariniam deficitui ir Fondo gyvavimo trukmei, Biuras pritarė „ambicingesniam“ variantui.

141 Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad 2023 m. sprendimu Fondo aktuarinis deficitas buvo ne panaikintas, o tik gerokai sumažintas (nuo 310 mln. EUR iki 86 mln. EUR). Atsakydamas į per teismo posėdį pateiktus klausimus Parlamentas iš esmės pareiškė, kad PSPKS reforma iš esmės siekta sumažinti šį deficitą, kartu nenustatant konkretaus siektino dydžio. Jis pridūrė, kad minėto deficito sumažinimo lygis buvo nustatytas visų pirma atsižvelgiant į pensijų dydžio sumažinimą; šis, jo nuomone, buvo priimtinas, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją.

142 Antra, 2023 m. sprendimo 6 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad Biuras atsižvelgė į bendros pensijų išmokų, kurias jų gavėjai gavo individualiai iš PSPKS, sumos santykį su bendra išmokų gavėjų individualių įmokų suma. Taigi išmokų gavėjai už vieną į Fondą investuotą eurą gavo vidutinišką 4,7 EUR grąžą; 16 % išmokų gavėjų gavo 14,3 EUR grąžą.

143 Šiuo klausimu reikia priminti, kad iki 2023 m. birželio 30 d. vieneri įmokų mokėjimo metai suteikdavo teisę gauti 3,5 % bazinės sumos, atitinkančios 40 % Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjo bazinio atlyginimo dydžio; minimali pensijos suma sudarė 10,5 %, o maksimali – 70 % šios bazinės sumos dydžio. Iš 2023 m. balandžio 12 d. Parlamento generalinio sekretoriaus rašto matyti, kad 2022 m. indeksavus tą bazę, mėnesinės pensijos dydis jos gavėjams, įmokas mokėjusiems atitinkamai penkerius, dešimt ir penkiolika metų, sudarė maždaug 1 700 EUR, 3 400 EUR ir 5 100 EUR.

144 Trečia, iš 2023 m. gegužės 12 d. Parlamento generalinio sekretoriaus rašto matyti, kad buvo numatytos ne tik nagrinėjamos priemonės, bet ir suteikta galimybė sistemos dalyviams pateikti prašymą dėl pasitraukimo iš PSPKS ir gauti pensiją kaip vienkartinę galutinę fiksuoto dydžio išmoką. Ši galimybė, jau anksčiau suteikta į pensiją dar neišėjusiems PSPKS dalyviams, buvo išplėsta visiems sistemos dalyviams, nustatant, kad minėta fiksuoto dydžio suma iš esmės atitinka skirtumą tarp individualių dabartinio ar buvusio Parlamento nario sumokėtų įmokų sumos (padidintos 20 %) ir jau gautų pensijų sumos. Ši priemonė taikoma tokiomis aplinkybėmis, kai 2023 m. sprendime numatytas pensijų dydžio sumažinimas dėl savo pobūdžio daro didesnį poveikį asmenims, kurie dar nėra išėję į pensiją arba kurie išėjo į pensiją prieš pat 2023 m. sprendimo priėmimą. Pagal šio sprendimo 7 konstatuojamąją dalį, atsižvelgiant į padarytus pakeitimus ir neaiškumus dėl Fondo ateities, tie asmenys iš esmės galėtų išreikšti norą pasitraukti iš tos sistemos.

145 Ketvirta, į 2023 m. sprendimą įtraukta „išlyga dėl nenuspėjamumo“, dar vadinama „išlyga dėl nepritekliaus“ arba „išlyga dėl sunkios padėties“; pagal ją išmokų gavėjas gali pateikti prašymą padidinti pensiją, jeigu įrodo, kad, sumažinus pagal PSPKS mokėtinos pensijos dydį, jam tektų gyventi žemiau skurdo rizikos ribos.

146 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti štai ką.

147 Pirma, dėl įvairių esamų interesų palyginimo, iš 2023 m. sprendimo 6 konstatuojamosios dalies matyti, kad nagrinėjamos priemonės buvo nustatytos atsižvelgiant, be kita ko, į esamų ir būsimų PSPKS išmokų gavėjų interesus, be to, buvo svarstytos kitos priemonės, kurios mažiau ribotų pagal šią sistemą mokamų išmokų gavėjų teisę į nuosavybę. Be to, 2023 m. sprendimu nepanaikinamas Fondo aktuarinis deficitas. Pagal jį dalis šio deficito padengiama Parlamento biudžeto, vadinasi, ES mokesčių mokėtojų sąskaita.

148 Iš to matyti, kad 2023 m. sprendimas buvo priimtas neišvengiamai palyginus esamus pagal PSPKS mokamų išmokų gavėjų ir ES mokesčių mokėtojų interesus. Taigi ieškovai nepagrįstai teigia, kad Parlamentas visiškai ir absoliučiai neatsižvelgė į kitus esamus interesus (išskyrus susijusius su biudžetu).

149 Antra, dėl įvairių esamų interesų palyginimo rezultato reikia konstatuoti, kad nagrinėjamos priemonės ieškovams sukelia reikšmingų finansinių pasekmių. Jomis iš tiesų buvo smarkiai sumažintos jiems iki 2023 m. birželio 30 d. pagal PSPKS mokėtos pensijos. Be to, tai atlikta staiga, nenustatant pereinamojo laikotarpio nuostatų.

150 Šiuo klausimu, viena vertus, Bendrasis Teismas mano, kad vertinant nagrinėjamų priemonių proporcingumą, svarbu tai, kad PSPKS yra papildomų savanoriškų pensijų kaupimo sistema. Kadangi dalyvavimas PSPKS nėra privalomas, tik dalis buvusių Parlamento narių pagal ją gauna pensiją. Be to, reikia priminti, kad ieškovams už metus, kuriais jie mokėjo įmokas į PSPKS, mokėtina ne vien tik pensija pagal šią sistemą. Už šiuos metus jie, vadovaujantis IKIM taisyklių III priedu (žr. šio sprendimo 7 punktą), gauna pensiją, kurią moka valstybės narės (prireikus papildo Parlamentas) arba Parlamentas. Be to, ieškovai, kurie buvo perrinkti po septintosios Parlamento kadencijos (2009–2014 m.), iš jo gauna ir Statute numatytą pensiją.

151 Šiomis aplinkybėmis net ir reikšmingas papildomos savanoriškos pensijos sumažinimas, vertinant jį iš teisės į nuosavybę pažeidimo perspektyvos, savo mastu skiriasi nuo bazinės pensijos (t. y. pakaitinių pajamų, skirtų suteikti jos gavėjui pragyvenimui reikalingų lėšų), kuri gali būti vienintelė jo gaunama pensija, sumažinimo.

152 Kita vertus, kaip nurodė Parlamentas, pensijų mažinimo mastą galima palyginti su dalyvių mokamų įmokų investicijų grąža, t. y. vieno investuoto euro grąža – vidutiniškai 4,7 euro (žr. šio sprendimo 142 punktą). Be to, galimybė gauti pagal PSPKS mokėtiną pensiją vienkartinės galutinės fiksuoto dydžio išmokos forma (ja pasinaudojus) leistų jos dalyviams susigrąžinti bent jau jų sumokėtoms įmokoms lygią sumą, padidintą 20 %. Taip pat reikia konstatuoti, kad 2023 m. sprendimu nominalūs pensijų dydžiai nebuvo sumažinti iki akivaizdžiai nepagrįsto lygio, atsižvelgiant į kadencijos trukmę ir sumokėtų įmokų dydį.

153 Nagrinėjamų priemonių poveikis ieškovų teisei į nuosavybę buvo palygintas su biudžeto suvaržymais ir būtinybe priimti atsakingą sprendimą Sąjungos finansų srityje, kaip ne kartą nurodyta įvairių PSPKS reformų (įskaitant 2023 m. sprendimą) parengiamuosiuose darbuose.

154 Šiuo klausimu visų pirma reikia priminti, kad Fondo sunkumus lėmė pirmiausia 2002 m. ir 2007–2008 m. finansų krizės. Remiantis Parlamento per teismo posėdį patvirtinta informacija, dėl pastarosios Fondas patyrė 60 mln. EUR nuostolių. Kaip 2023 m. balandžio 12 d. rašte nurodė Parlamento generalinis sekretorius, po jos reikėjo reformuoti kelių šalių nacionalines pensijų sistemas (įskaitant bazinės pensijos sistemas). Taip pat reikia pažymėti, kad daugelyje valstybių narių teko pertvarkyti savo teisės aktus, taip sumažinant mokėtinų pensijų dydį, siekiant išsaugoti arba atkurti aptariamos sistemos (ar net viso šalies biudžeto) finansinę pusiausvyrą. Tokia išvada neišvengiamai turi tam tikrą reikšmę visuomenėje, kurioje vyrauja solidarumas, kaip pabrėžiama ES sutarties 2 straipsnyje (2025 m. vasario 25 d. Sprendimo *Sąd Rejonowy w Białymstoku ir Adoreikė*, C-146/23 ir C-374/23, EU:C:2025:109, 71 punktas), ir tokiomis aplinkybėmis, kai PSPKS du trečdalius išlaidų jau finansavo Parlamentas, kitaip tariant, ES mokesčių mokėtojai (žr. šio sprendimo 124 punktą).

155 Taip pat reikia pažymėti, kad įmokų į PSPKS finansavimo paskirstymo jos dalyviams ir Parlamentui kriterijų buvo galima naudoti norint nustatyti deficito dalį, padengtiną Parlamento biudžeto lėšomis. Vis dėlto jis turi plačią diskreciją (žr. šio sprendimo 118 punktą). Todėl, laikydamasis proporcingumo principo, Parlamentas galėjo nustatyti kitokį Fondo aktuarinio deficito padengimo paskirstymą.

156 Atsižvelgiant į tas, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad, nepaisant reikšmingo poveikio PSPKS išmokų gavėjų teisei į nuosavybę, 2023 m. sprendime aptariamos priemonės kilo ne dėl to, kad šių išmokų gavėjų ir biudžeto interesai buvo suderinti akivaizdžiai netinkamai.

157 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, antrąjį prieštaravimą, vadinasi, ir 2023 m. sprendimo neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, susijusį su teisės į nuosavybę pažeidimu, reikia atmesti.

4. Dėl trečios ir ketvirtos dalių, susijusių su 2023 m. sprendimo neteisėtumu grindžiamu prieštaravimu dėl to, kad juo pažeidžiami Parlamento narių nepriklausomumo užtikrinimo ir vienodo požiūrio principai

158 Ieškovų teigimu, Parlamentas neįvertino 2023 m. sprendimu atlikto pagal PSPKS mokėtinų pensijų dydžio sumažinimo poveikio bendrajam Parlamento narių nepriklausomumo užtikrinimo principui (šis apima ir jų finansinį nepriklausomumą), taip pat vienodo požiūrio principui. Jų teigimu, minėti principai buvo pažeisti dėl šio sumažinimo masto ir dėl to, kad nebuvo imtasi panašių priemonių dėl Statute numatytos pensijos.

159 Parlamentas nesutinka su ieškovų argumentais.

a) Dėl prieštaravimo, grindžiamo Parlamento narių nepriklausomumo užtikrinimo principo pažeidimu

160 Parlamento narių, kurie, būdami tautos atstovais, turi tarnauti bendriems tautos interesams, nepriklausomumo (taip pat ir finansinio) užtikrinimas yra bendrasis visoms demokratinėms parlamentinio atstovavimo sistemoms būdingas principas (žr. 2018 m. kovo 7 d. Sprendimo *Gollnisch / Parlamentas*, T-624/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:121, 45 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Tinkamo finansinio atlyginimo garantija, užtikrinanti Parlamento nario nepriklausomumą, negali būti ribojama tik įgaliojimų laikotarpiu. Visų pirma ja remiantis turi būti numatyta pensija, atsižvelgiant į tai, kiek laiko asmuo buvo Parlamento narys (2011 m. spalio 18 d. Sprendimo *Purvis / Parlamentas*, T-439/09, EU:T:2011:600, 59 punktas). PSPKS siekiama užtikrinti minimalų pensijų draudimą, visų pirma Parlamento nariams iš valstybių narių, kur jiems numatyta pensijų sistema nepakankama; ji yra teisės nuostatų, kuriomis siekiama atsižvelgiant į bendrąjį interesą užtikrinti Parlamento narių finansinį nepriklausomumą, dalis (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 18 d. Sprendimo *Purvis / Parlamentas*, T-439/09, EU:T:2011:600, 59 ir 60 punktus).

161 Nagrinėjamu atveju, pirma, ieškovai teigia, kad prieš priimdamas 2023 m. sprendimą Parlamentas neišnagrinėjo, ar pensijų dydžio sumažinimas pažeidžia bendrąjį Parlamento narių nepriklausomumo užtikrinimo principą.

162 Reikia priminti, kad 2023 m. sprendimo 6 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog jame numatytos priemonės buvo priimtos atsižvelgiant, be kita ko, į dabartinių ir būsimų pagal PSPKS mokamų išmokų gavėjų interesus. Toje pačioje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad išnagrinėjus kitas

mažiau ribojančias priemones jos buvo atmestos kaip nepakankamos. Be to, reikia priminti, kad 2023 m. sprendime numatyta galimybė padidinti buvusių Parlamento narių pensiją, šiems atsidūrus sunkioje padėtyje sumažinus pagal PSPKS mokėtinos pensijos dydį, taip pat galimybė pasitraukti iš tos sistemos ir gauti pensiją kaip vienkartinę galutinę fiksuoto dydžio išmoką.

163 Šiomis aplinkybėmis tai, kad 2023 m. sprendime aiškiai neminima Parlamento narių nepriklausomumo garantija, nereiškia, kad institucija į tai neatsižvelgė, vartodama platesnę sąvoką „pagal [PSPKS] mokamų išmokų gavėjų interesai“.

164 Antra, ieškovai iš esmės teigia, kad skiriant pakankamą pensiją siekiama užkirsti kelią bet kokiai išorės įtakai Parlamento nariams jiems vykdant savo įgaliojimus ir kad šis tikslas buvo pažeistas, nes sumažinus pensijų dydį jos tapo nepakankamos. Jie tvirtina, kad Parlamentas panašiai nesumažino Statute numatytos pensijos dydžio, tačiau 2023 m. sprendimas atveria tam kelią, kiek jame pripažįstama, kad toks sumažinimas leidžiamas.

165 Viena vertus, ieškovai nepaaiškina, kaip 2023 m. sprendimu sumažinus pensijos dydį mokėtinos pensijos taptų nepakankamos, todėl būtų pažeistas Parlamento narių nepriklausomumo užtikrinimo principas. Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal PSPKS mokėtina pensija laikoma papildoma pensija, gaunama kartu su pensija, kurią moka valstybės narės (ir prireikus papildo Parlamentas) arba Parlamentas pagal IKIM taisyklių III priedą (žr. šio sprendimo 7 punktą), ir kad dalyvavimas šioje sistemoje nebuvo privalomas.

166 Kita vertus, ta aplinkybė, kad Parlamentas nepriėmė panašios priemonės dėl Statute numatytos pensijos sumažinimo, neįrodo, kad 2023 m. sprendimu pažeidžiamas Parlamento narių nepriklausomumo užtikrinimo principas.

167 Taigi šį prieštaravimą reikia atmesti, nesant reikalo priimti sprendimo dėl Parlamento nurodyto nepriimtinumo pagrindo.

b) Dėl prieštaravimo, grindžiamo vienodo požiūrio principo pažeidimu

168 Vienodo požiūrio principas pažeidžiamas, kai dvi asmenų kategorijos, kurių faktinė ir teisinė padėtis iš esmės nesiskiria, vertinamos skirtingai arba kai skirtingos situacijos vertinamos vienodai (2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Grossetête / Parlamentas*, C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187, 102 punktas).

169 Nagrinėjamu atveju, ieškovų teigimu, iš esmės tai, kad 2023 m. sprendimu buvo gerokai sumažinta pagal PSPKS mokėtinų pensijų suma, siekiant palengvinti Parlamento biudžeto padėtį, vadinasi, ir apsaugoti ES mokesčių mokėtojus, nors dėl Statute numatytos pensijos ir nebuvo imtasi jokių panašių priemonių, rodo vienodo požiūrio principo pažeidimą, o šis nebuvo nagrinėtas prieš priimant šį sprendimą.

170 Kaip pažymi patys ieškovai, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad, atsižvelgiant į Statute numatytos pensijų sistemos ir PSPKS skirtumus (pirmoji yra privaloma ir, priešingai, nei antroji, finansuojama išimtinai Sąjungos biudžeto lėšomis), vien jie savaime nereiškia vienodo požiūrio principo pažeidimo, neatsižvelgiant į galimus abiejų pensijų kaupimo sistemų panašumus (šiuo klausimu žr. 2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Grossetête / Parlamentas*, C-714/21 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2023:187, 105 punktą). Priešingai, nei teigia ieškovai, tai, kad šį vertinimą Teisingumo Teismas atliko nagrinėdamas šio sprendimo 76 punkte nurodyto 2018 m. gruodžio

10 d. sprendimo, susijusio tik su pensijomis, kurios jo įsigaliojimo dieną dar nebuvo mokėtinos, teisėtumą, nereiškia, kad jis netaikytinas šioje byloje, nes jis grindžiamas bendrais PSPKS ir Statute įtvirtintos pensijų sistemos skirtumais.

171 Taigi šį prieštaravimą reikia atmesti, nesant reikalo priimti sprendimo dėl Parlamento nurodyto nepriimtinumo pagrindo.

172 Darytina išvada, kad 2023 m. sprendimo neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, susijusį su Parlamento narių nepriklausomumo užtikrinimo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu, reikia atmesti.

173 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, ieškinius reikia atmesti.

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų

174 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

175 Kadangi ieškovai pralaimėjo bylą, jie turi padengti Parlamento bylinėjimo išlaidas pagal jo pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (antroji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinius.

2. Priteisti iš Enrique Barón Crespo ir kitų ieškovų, kurių pavardės nurodytos priede, bylinėjimosi išlaidas.

Marcoulli Schwarcz Madise

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Paskelbta 2025 m. gruodžio 17 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.